

กรมพัฒนาที่ดิน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แผนการใช้ที่ดิน ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

คำนำ

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 72 (1) ที่ได้บัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยแผนการใช้ที่ดินตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ได้นำแนวคิดของ องค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) และ โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme: UNEP) มาปรับใช้ คือ ความเหมาะสมทางกายภาพ ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ การยอมรับจากสังคม การสร้างความยั่งยืนให้สิ่งแวดล้อม และเสนอทางเลือกการใช้ที่ดิน ร่วมกับวิธีการที่จำเป็นอื่น ๆ เช่น กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน เป็นต้น

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดินร่วมกับสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต (สพข.) และสถานีพัฒนาที่ดิน (สพด.) ในการดำเนินงานวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล โดยพิจารณาภาพรวมของสภาพปัญหาในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลนำไปสู่การวางแผนการใช้ที่ดิน ที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ในการระบุปัญหา ความต้องการของเกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้ สพด. ได้จัดทำแผนกิจกรรม/โครงการ เพื่อขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินให้เป็นรูปธรรมเพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการใช้ที่ดินอย่างถูกต้องเหมาะสม รักษาสภาพแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล

กันยายน 2567

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน	1-1
1.2 หลักการและเหตุผล	1-1
1.3 วัตถุประสงค์	1-1
1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-1
1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-2
1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล	1-2
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-2
2.3 สภาพภูมิประเทศ	2-2
2.4 สภาพภูมิอากาศ	2-2
2.5 สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบัน	2-4
2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-9
บทที่ 3 สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ	
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-1
3.3 ทรัพยากรดิน	3-2
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA)	
4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-6

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	
5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ	5-1
5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล	5-2
5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน	5-2
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	
6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	6-1
6.2 แผนการใช้ที่ดิน	6-2
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน	7-1
7.3 กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น	7-2
7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-2
เอกสารอ้างอิง	8-1

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2-1	สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดสตูล	2-3
2-2	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล	2-5
2-3	จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ปี 2566	2-9
2-4	จำนวนและสัดส่วนครัวเรือน ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ปี 2566	2-9
2-5	รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ปี 2565	2-11
3-1	สมบัติดิน ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล	3-4
5-1	ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	5-2
5-2	ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล	5-3
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล	6-6
7-1	กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตเกษตรกรรมที่จะดำเนินการใน ปีงบประมาณ 2568	7-6
7-2	สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-10
7-3	เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล แผน 5 ปี (พ.ศ. 2568-2572)	7-12

สารบัญญรูป

รูปที่		หน้า
1-1	กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	1-3
2-1	ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล	2-1
2-2	สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดสตูล	2-4
2-3	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล	2-8
3-1	ทรัพยากรดิน ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล	3-5
4-1	การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล	4-5
4-2	ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล	4-6
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล	6-8
7-1	การชะล้างพังทลายของดินในเขตการใช้ที่ดิน ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล	7-5

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.2 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศเรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นการวางกรอบเชิงนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนและในขณะเดียวกันต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม แต่ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและรักษาฐานการผลิตด้านทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทาน แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลจึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว

ทั้งนี้กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ “เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี พ.ศ.2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นในการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วย ชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดดินที่มีมูลค่าสูงไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด ซึ่งบริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ร้อยละของแผน การใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั้งประเทศ ภายใน ปี พ.ศ.2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อรักษาเสถียรภาพของทรัพยากรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนภายใต้การพัฒนาด้านต่าง ๆ ของตำบล

1.3.2 เพื่อให้การใช้ที่ดินมีผลตอบแทนสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่อย่างยั่งยืน

1.3.3 เพื่อให้เกิดการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น และอยู่บนหลักการของโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio – Circular – Green Economy: BCG Model)

1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.4.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2566 ถึง 30 กันยายน 2567

1.4.2 สถานที่ ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.5.1 รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ประกอบด้วย

- 1) ด้านกายภาพ เช่น ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน เขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี เป็นต้น
- 2) ด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น การถือครองที่ดิน ลักษณะทางเศรษฐกิจของตำบล จำนวนประชากร เป็นต้น
- 3) ด้านนโยบายและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบลหรือ องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

1.5.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการด้านต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเกษตรกรในตำบล

1.5.3 ประเมินคุณภาพของที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกที่มีมูลค่าของตำบล

1.5.4 สังเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 1.5.1 ถึง 1.5.3 เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการใช้ที่ดิน

1.5.5 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

1.5.6 รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น

1.5.7 ปรับปรุง (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินฉบับสมบูรณ์

1.5.8 นำแผนการใช้ที่ดินเข้าสู่คณะทำงานวิชาการของสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต เพื่อตรวจสอบความครบถ้วน/สมบูรณ์ของเนื้อหาและองค์ประกอบ

1.5.9 เผยแพร่แผนการใช้ที่ดินเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนการใช้ที่ดินที่จัดทำขึ้นไปประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาของตำบล เพื่อนำไปสู่การของบประมาณที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพด้านการผลิตและสภาพของทรัพยากรของตำบล

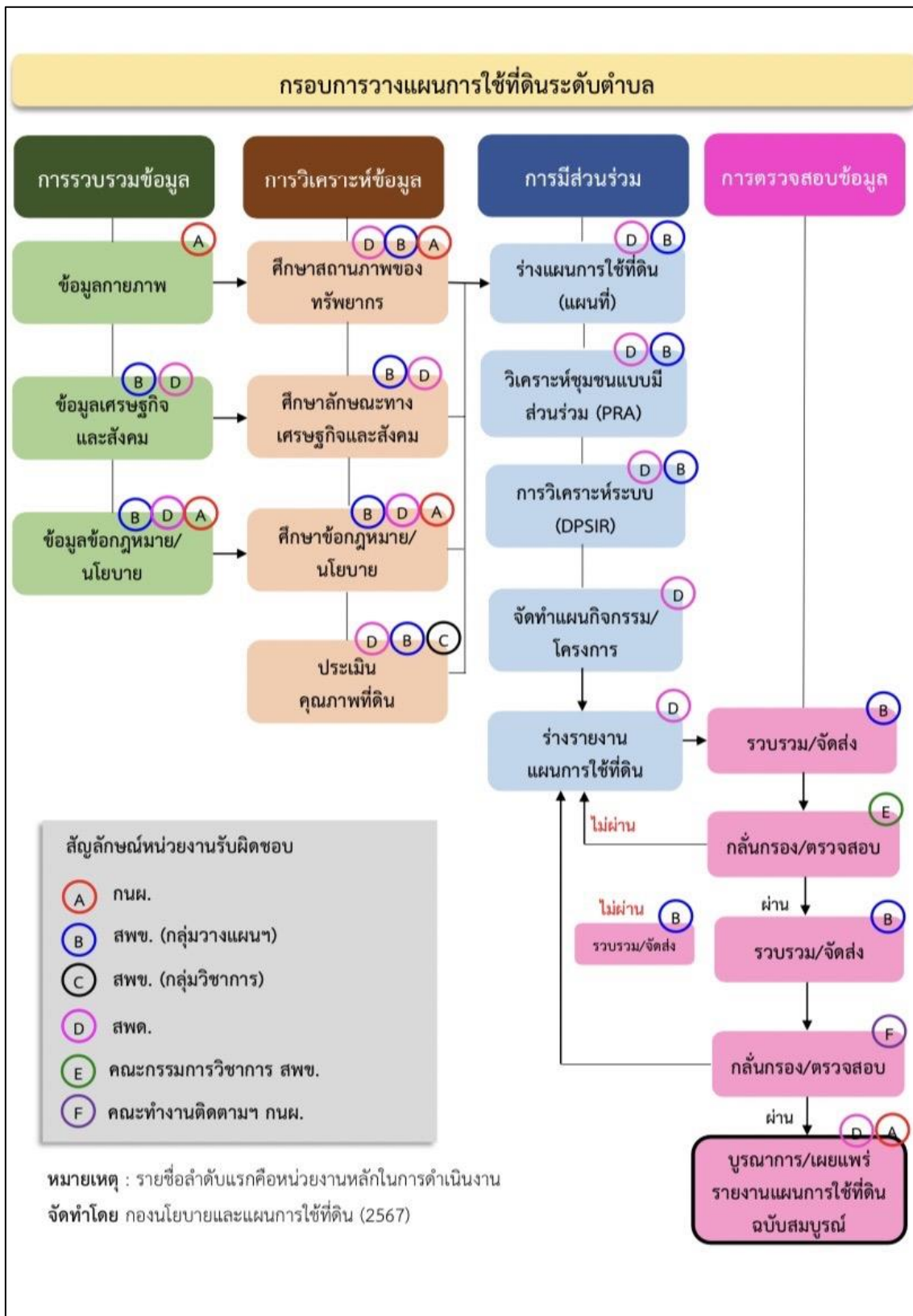
2) กรมพัฒนาที่ดิน โดยสถานีพัฒนาที่ดิน กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขตและสามารถใช้ประกอบการของบประมาณในพื้นที่อย่างมีหลักการและเป็นที่ยอมรับ

3) หน่วยงานราชการอื่น ๆ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขต

จากขั้นตอนที่กล่าวข้างต้น สามารถจัดทำกรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแสดงดังรูปที่ 1-1

1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล

“เมืองใหม่น่าอยู่ สวยงามธรรมชาติ สะอาดสีเขียว การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ การเกษตรก้าวหน้า การศึกษาก้าวล้ำ คุณธรรมเพิ่มพูน ศูนย์รวมการค้า ทุกชีวิตปลอดภัยและมีความสุข” (เทศบาลตำบลคลองขุด, 2567)

รูปที่ 1-1 กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

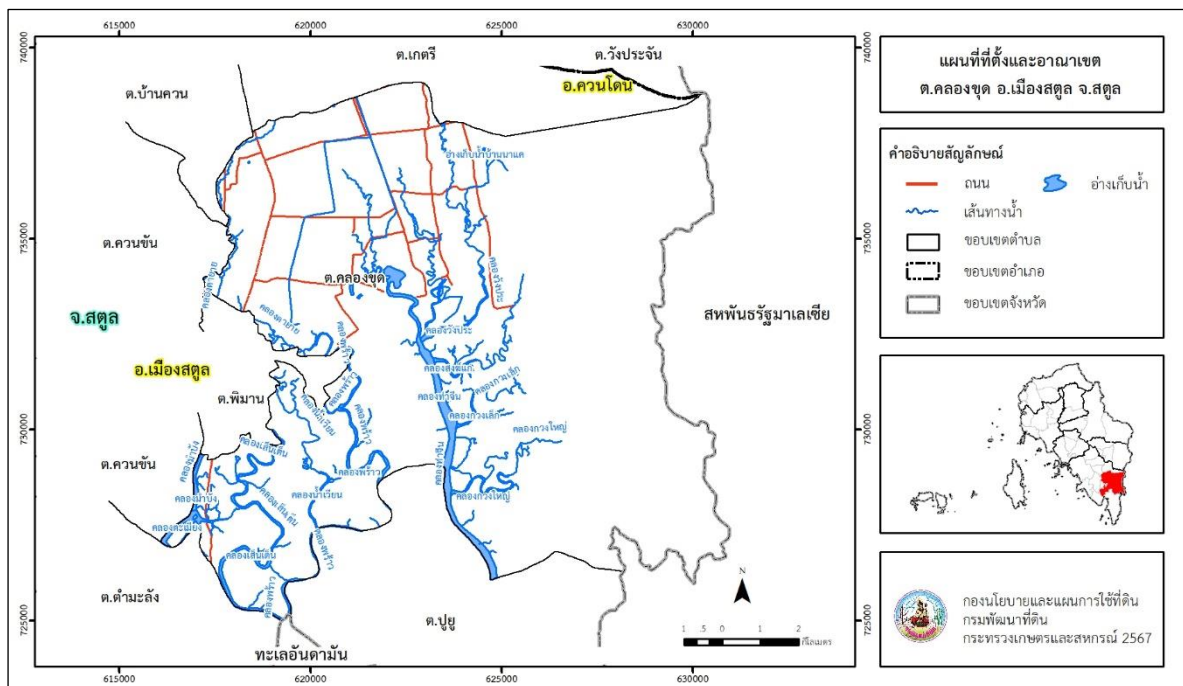

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ตั้งอยู่ทางตอนกลางของอำเภอเมืองสตูล มีพื้นที่ประมาณ 136.01 ตารางกิโลเมตร หรือ 85,004 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้ (รูปที่ 2-1)

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลเกตรี อำเภอเมืองสตูล ตำบลวังประจัน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลท่ามะลิ่ง ตำบลปยู อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล และสหพันธรัฐมาเลเซีย
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	สหพันธรัฐมาเลเซีย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลบ้านควน ตำบลควนขัน ตำบลพิมาน อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

รูปที่ 2-1 ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 7 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านเขาจีน

หมู่ที่ 5 บ้านนาแค

หมู่ที่ 2 บ้านท่าจีน

หมู่ที่ 6 บ้านวัดหน้าเมือง

หมู่ที่ 3 บ้านเกาะนก

หมู่ที่ 7 บ้านคลองขุดเหนือ

หมู่ที่ 4 บ้านคลองขุด

2.3 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่ทั่วไปส่วนใหญ่เป็นที่ลาดชันสูง มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ลูกคลื่นลอนลาด และพื้นที่สูงชันเป็นพื้นที่เขา มีคลองธรรมชาติ คลองขุด คลองชลประทานไหลผ่านที่สำคัญ เช่น คลองกงเล็ก คลองกงใหญ่ คลองตะเมียง คลองตายาย คลองท่าจีน คลองน้ำเวียน คลองพร้าว คลองมาบัง คลองวังประ คลองสงฆ์แก คลองเส้นเต็น เป็นต้น

2.4 สภาพภูมิอากาศ

จากการศึกษาสถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี (พ.ศ.2537-2566) พบว่า ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล มีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 อุณหภูมิ

มีอุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 27.8 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 34.9 องศาเซลเซียส ในเดือนมีนาคม และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 23.6 องศาเซลเซียส ในเดือนกุมภาพันธ์

2.4.2 ปริมาณน้ำฝน

มีปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี 2,404.1 มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ 183 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุด ในเดือนตุลาคม มีปริมาณฝน 350.5 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 23 วัน

2.4.3 สมดุลน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (พ.ศ.2537-2566) ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดสตูล ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืชตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ET_o) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม CROPWAT for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนกุมภาพันธ์ถึงต้นเดือนมกราคม

ช่วงที่มีน้ำมากเกินพอ เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนมีนาคมถึงปลายเดือนธันวาคม

ช่วงขาดน้ำ เป็นช่วงฤดูแล้งที่ค่าปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งพืชอาจเสียหายจากการขาดแคลนน้ำได้ ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ต้นเดือนมกราคมถึงปลายเดือนกุมภาพันธ์ (ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-2)

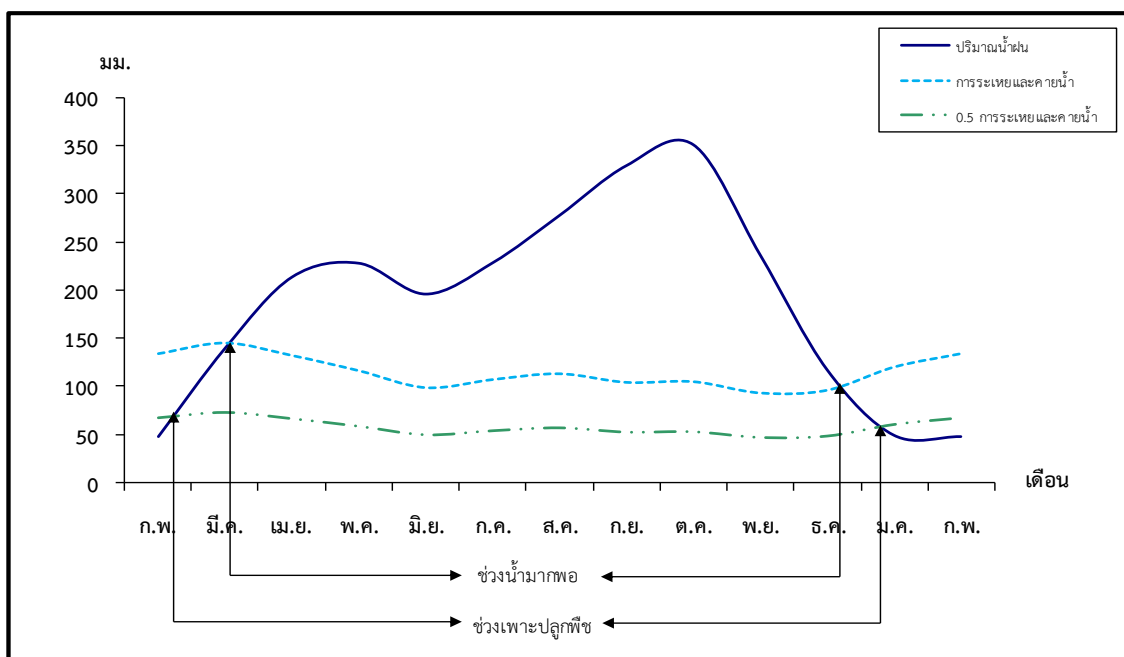
ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดสตูล¹

เดือน	อุณหภูมิ (°ซ.)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)	ศักยภาพการคายระเหยน้ำ ² (มม.)	ปริมาณฝนใช้การ ² (มม.)
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย					
ม.ค.	23.7	32.8	27.7	72.0	48.0	6.3	119.4	44.3
ก.พ.	23.6	34.2	28.3	70.0	46.6	5.3	133.0	43.1
มี.ค.	23.7	34.9	28.6	74.0	138.8	11.0	143.8	108.0
เม.ย.	24.4	34.2	28.4	80.0	212.8	16.4	131.1	140.3
พ.ค.	24.6	33.3	28.3	82.0	227.1	17.3	115.6	144.6
มิ.ย.	24.3	32.6	28.0	82.0	195.0	15.8	98.4	134.2
ก.ค.	24.1	32.3	27.7	83.0	227.6	16.9	106.6	144.7
ส.ค.	24.0	32.1	27.5	83.0	277.0	18.4	112.5	152.7
ก.ย.	23.9	31.7	27.2	84.0	328.8	20.0	103.8	157.9
ต.ค.	23.8	31.8	27.0	85.0	350.5	23.5	104.5	160.1
พ.ย.	23.9	31.9	27.2	83.0	235.7	19.8	93.0	146.8
ธ.ค.	23.7	31.8	27.2	78.0	116.2	13.1	95.8	94.6
เฉลี่ย	24.0	32.8	27.8	79.7	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	2,404.1	183.8	1,357.6	1,471.3

หมายเหตุ: ¹ เป็นสถานีตรวจอากาศที่ใกล้พื้นที่ต่ำบลมากที่สุด

² จากการคำนวณโดยโปรแกรม CROPWAT for Windows Version 8.0

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา (2567)

หมายเหตุ: ใช้ข้อมูลปริมาณน้ำฝน 13 เดือน เพราะสามารถแสดงให้เห็นความต่อเนื่องของข้อมูลที่น่าวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร

รูปที่ 2-2 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดสตูล

2.5 สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบัน

จากฐานข้อมูลของกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2566) พบว่าสภาพการใช้ที่ดิน ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน ประกอบด้วยประเภทการใช้ที่ดินต่าง ๆ ดังนี้

2.5.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 6,487 ไร่ หรือร้อยละ 7.64 ของเนื้อที่ตำบล

2.5.2 พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 18,364 ไร่ หรือร้อยละ 21.59 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วยการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1) เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม มีเนื้อที่ 5 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ได้แก่ เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม

2) พื้นที่นา มีเนื้อที่ 335 ไร่ หรือร้อยละ 0.39 ได้แก่ นาร้าง นาข้าว

3) พืชไร่ มีเนื้อที่ 7 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ได้แก่ อ้อย/กล้วย

4) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 13,835 ไร่ หรือร้อยละ 16.27 ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม

5) ไม้ผล มีเนื้อที่ 480 ไร่ หรือร้อยละ 0.55 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ มะพร้าว ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม ไม้ผลผสม

6) พืชสวน มีเนื้อที่ 43 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ได้แก่ พืชผัก

7) ฟungหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 66 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ฟungหญ้าเลี้ยงสัตว์ โรงเรือนเลี้ยงสุกร

8) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีเนื้อที่ 3,593 ไร่ หรือร้อยละ 4.23 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ สถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง สถานที่เพาะเลี้ยงปลา

2.5.3 พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 55,856 ไร่ หรือร้อยละ 65.71 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ป่าไม้ผลัดใบ สมบูรณ์ ป่าชายเลนสมบูรณ์ ป่าชายเลนรกร้างสภาพฟื้นฟู

2.5.4 พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 2,702 ไร่ หรือร้อยละ 3.18 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง บ่อน้ำในไร่นา อ่างเก็บน้ำ

2.5.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 1,595 ไร่ หรือร้อยละ 1.88 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ทุ่งหญ้าสลับ ไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ บ่อลูกรัง พื้นที่ถม

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	6,487	7.64
U101	ตัวเมืองและย่านการค้า	42	0.05
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	4,666	5.49
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	429	0.50
U400	สถานีคมนาคมร้าง	628	0.74
U401	สนามบิน	430	0.51
U403	สถานีขนส่ง	27	0.03
U405	ถนน	124	0.15
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	48	0.06
U601	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	91	0.11
U602	รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์	2	-
A	พื้นที่เกษตรกรรม	18,364	21.59
A001	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	5	0.01
A100	นาร้าง	307	0.36
A101	นาข้าว	28	0.03
A203/A411	อ้อย/กล้วย	7	0.01
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	2,437	2.87
A301	ไม้ยืนต้นผสม	46	0.05
A302	ยางพารา	6,997	8.23
A302/A303	ยางพารา/ปาล์มน้ำมัน	58	0.07

ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A302/A411	ยางพารา/กล้วย	26	0.03
A303	ปาล์มน้ำมัน	4,247	5.00
A303/A405	ปาล์มน้ำมัน/มะพร้าว	12	0.01
A303/A411	ปาล์มน้ำมัน/กล้วย	12	0.01
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	107	0.13
A401	ไม้ผลผสม	74	0.09
A404	เงาะ	10	0.01
A405	มะพร้าว	275	0.32
A405/A426	มะพร้าว/แก้วมังกร	3	-
A405/A427	มะพร้าว/ส้มโอ	3	-
A411	กล้วย	4	-
A415	มะละกอ	4	-
A502	พืชผัก	43	0.05
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	47	0.06
A704	โรงเรือนเลี้ยงสุกร	19	0.02
A900	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	885	1.04
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	7	0.01
A903	สถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง	2,701	3.18
F	พื้นที่ป่าไม้	55,856	65.71
F101	ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์	38,673	45.50
F300	ป่าชายเลนรอสภาพฟื้นฟู	231	0.27
F301	ป่าชายเลนสมบูรณ์	16,952	19.94
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	1,595	1.88
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	1,429	1.68
M302	บ่อลูกรัง	116	0.14
M405	พื้นที่ถม	50	0.06

ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

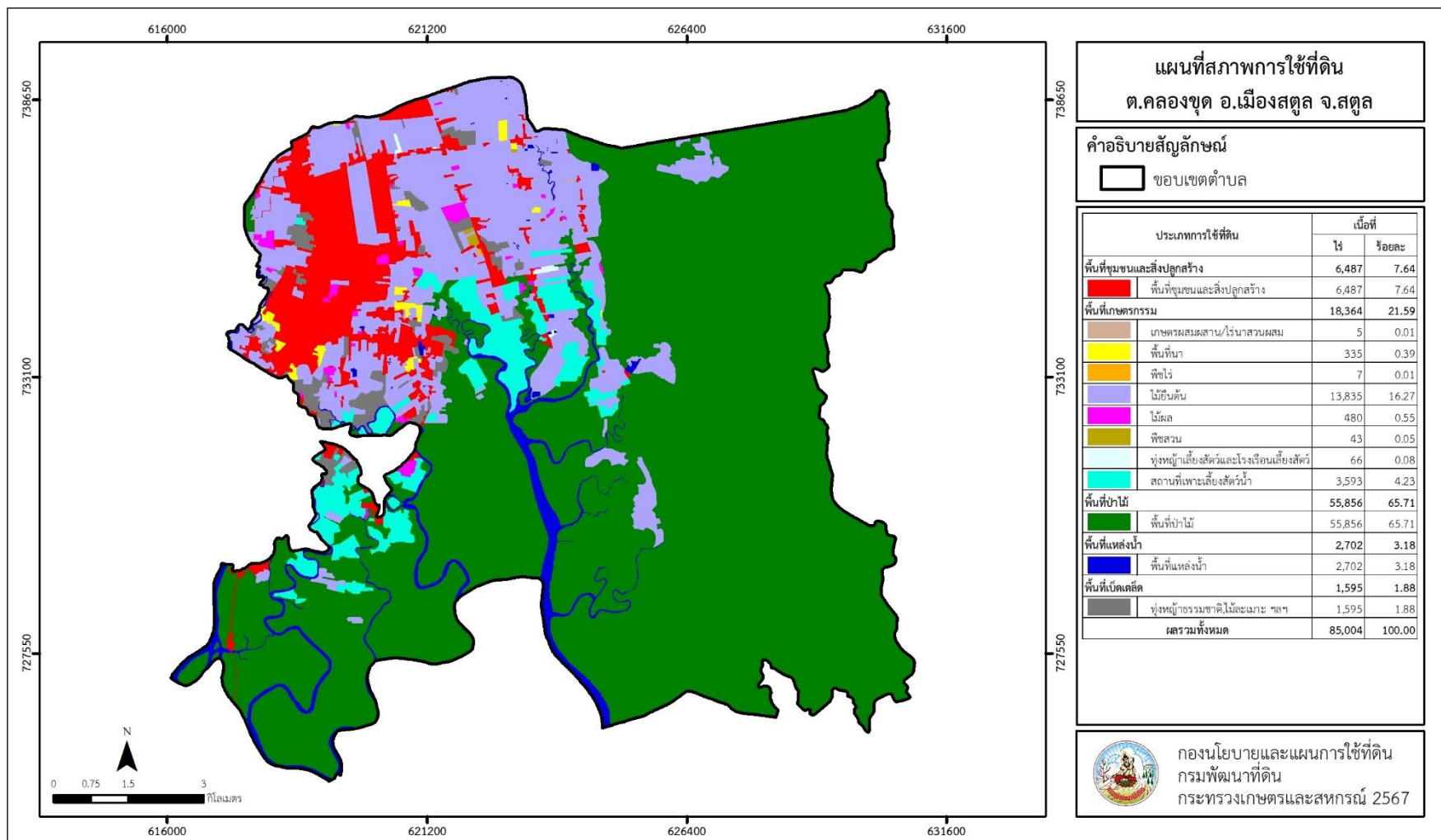
หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	2,702	3.18
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	2,570	3.02
W201	อ่างเก็บน้ำ	58	0.07
W202	บ่อน้ำในไร่นา	74	0.09
ผลรวมทั้งหมด		85,004	100.00

ที่มา : กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2564)

หมายเหตุ : เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

แผนการใช้ที่ดินตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

รูปที่ 2-3 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.6.1 ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2566 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลคลองขุดมีประชากรรวม 20,503 คน แยกเป็นชาย 10,554 คน เป็นหญิง 9,949 คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย 150.75 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 9,530 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,562 ครัวเรือน หรือร้อยละ 16.39 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด และเป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 7,968 ครัวเรือน หรือร้อยละ 83.61 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 และตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ปี 2566

ตำบล/หมู่บ้าน	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลคลองขุด	9,530	10,554	9,949	20,503
หมู่ที่ 1 เขาจัน	1,556	2,180	2,165	4,345
หมู่ที่ 2 ท่าจัน	1,028	881	944	1,825
หมู่ที่ 3 เกาะนก	749	1,032	998	2,030
หมู่ที่ 4 คลองขุด	2,469	2,067	2,203	4,270
หมู่ที่ 5 นาแค	399	683	664	1,347
หมู่ที่ 6 วัดหน้าเมือง	1,658	2,109	1,236	3,345
หมู่ที่ 7 คลองขุดเหนือ	1,671	1,602	1,739	3,341

ที่มา: กรมการปกครอง (2567)

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือน ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ปี 2566

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ¹⁾	9,530	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	1,562	16.39
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนฯ	7,968	83.61

ที่มา: 1) กรมการปกครอง (2567)

2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2567)

2.6.2 การถือครองที่ดิน

ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล มีพื้นที่รวมทั้งหมด 85,004 ไร่ และมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 9,530 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-3) จากการวิเคราะห์พบการถือครองที่ดินเฉลี่ยครัวเรือนละ 8.92 ไร่ จากข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบันของตำบล มีพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมด 18,364 ไร่ หรือร้อยละ 21.59 ของเนื้อที่ทั้งหมด และเมื่อนำมาประเมินพบการถือครองที่ดินทางการเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ 11.76 ไร่ (เนื้อที่ของตำบลรวมต่อจำนวนครัวเรือนทั้งหมด)

2.6.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

ประชากรในตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,562 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-4) มีการใช้ที่ดินสำหรับปลูกยางพารา และปาล์มน้ำมัน ทางด้านการเลี้ยงสัตว์เกษตรกรจะมีการเลี้ยงไว้เพื่อบริโภค หากเหลือจึงจำหน่ายเป็นรายได้เสริม นอกจากนี้ประชากรยังประกอบอาชีพค้าขาย รับราชการ รับจ้างทั่วไป และอื่น ๆ บางครัวเรือนประกอบอาชีพหลายอย่างควบคู่กันไป

2.6.4 ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ของกรมการพัฒนาชุมชน ปี 2567 พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 169,614 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 80,539 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 121,931 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 57,898 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 47,683 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 22,642 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2-5 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ปี 2565

ตำบล/หมู่บ้าน	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้เฉลี่ย (บาท/ปี)		รายจ่ายเฉลี่ย (บาท/ปี)	
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง	ครัวเรือน	บุคคล	ครัวเรือน	บุคคล
ตำบลคลองขุด	162,671	3,126	3,565	252	169,614	80,539	121,931	57,898
หมู่ที่ 1 เขาจีน	126,547	15,439	10,347	879	153,212	82,491	137,872	74,231
หมู่ที่ 2 ท่าจีน	339,828	3,517	5,056	654	349,054	129,618	41,499	15,410
หมู่ที่ 3 เกาะนก	199,871	1,085	3,469	35	204,461	97,133	194,361	92,335
หมู่ที่ 4 คลองขุด	137,372	133	1,140	118	138,764	65,895	138,531	65,784
หมู่ที่ 5 นาแค	94,992	216	2,966	18	98,193	51,050	76,523	39,784
หมู่ที่ 6 วัดหน้าเมือง	102,233	315	2,349	38	104,935	56,982	103,341	56,117
หมู่ที่ 7 คลองขุดเหนือ	209,575	1,196	1,512	72	212,354	89,252	122,342	51,420

ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน (2567)

บทที่ 3

สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

การศึกษาสถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ได้แก่ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรดิน ซึ่งเป็นทรัพยากรกายภาพที่สำคัญต่อการทำการเกษตร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทราบว่าทรัพยากรธรรมชาติแต่ละชนิดปัจจุบันมีสถานะอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการใช้ที่ดินซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม รวมถึงมาตรการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

3.1.1 ป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

1) ป่าอนุรักษ์ พบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ในพื้นที่ คือ เขตอุทยานแห่งชาติทะเลบัน เนื้อที่ 38,697 ไร่
 2) ป่าสงวนแห่งชาติ ได้มีการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535 แบ่งออกเป็น 3 เขต ประกอบด้วย เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) และเขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบพื้นที่ป่าจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรีในพื้นที่ ได้แก่

(1) เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เนื้อที่ 38,532 ไร่

(2) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) เนื้อที่ 24,090 ไร่

3.1.2 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในพื้นที่ ได้แก่

1) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1A เนื้อที่ 36,549 ไร่

2) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1B เนื้อที่ 1,431 ไร่

3) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1BR เนื้อที่ 1 ไร่

4) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 3 เนื้อที่ 2,134 ไร่

5) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 4 เนื้อที่ 57 ไร่

6) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 5 เนื้อที่ 43,365 ไร่

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้นคำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 ปริมาณน้ำฝน พบว่า ในพื้นที่ตำบลคลองขุด มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2537-2566) มีปริมาณน้ำฝนรวม 2,404.1 มิลลิเมตรต่อปี

3.2.2 น้ำผิวดิน หมายถึง แม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่น ๆ ที่อยู่ภายในผืนแผ่นดิน ในพื้นที่ตำบลคลองขุด มีรายละเอียดของแหล่งน้ำผิวดินดังนี้

แหล่งน้ำผิวดินธรรมชาติ ได้แก่ คลองกวงเล็ก คลองกวงใหญ่ คลองตะเมียง คลองตายาย คลองท่าจีน คลองน้ำเวียน คลองพร้าว คลองมาบัง คลองวังประ คลองสงฆ์แก และคลองเส้นเต็น

แหล่งน้ำผิวดินที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ อ่างเก็บน้ำบ้านนาแค

3.2.3 น้ำบาดาล จากฐานข้อมูลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2566) พบว่า ตำบลคลองขุด มีจำนวนบ่อบาดาลราชการ จำนวน 23 บ่อ และจำนวนบ่อบาดาลเอกชน จำนวน 1 บ่อ

3.3 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล พบหน่วยแผนที่ดินทั้งหมด 13 หน่วยแผนที่ดิน และหน่วยพื้นที่เบ็ดเตล็ด 3 หน่วยแผนที่ ดังนี้

3.3.1 ดินในพื้นที่ลุ่ม มี 5 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ดิน Ba-hb-sic1A ดินบางนาราที่มีความอิ่มตัวเบสสูง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 67 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ดิน Kut-1A ชุดดินคลองขุด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 5,220 ไร่ หรือร้อยละ 6.14 ของเนื้อที่ตำบล

3) หน่วยแผนที่ดิน Lgu-sic1A ชุดดินละงู มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 647 ไร่ หรือร้อยละ 0.76 ของเนื้อที่ตำบล

4) หน่วยแผนที่ดิน Stu-s1A ชุดดินสตูล มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 5,152 ไร่ หรือร้อยละ 6.06 ของเนื้อที่ตำบล

5) หน่วยแผนที่ดิน Tkt-s1A ชุดดินตะกั่วทุ่ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 21,801 ไร่ หรือร้อยละ 25.65 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.2 ดินในพื้นที่ดอน มี 8 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ดิน AC-mw,col-s1A ดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำดีปานกลางและเป็นดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 4,193 ไร่ หรือร้อยละ 4.93 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ดิน Kc-gc1A ชุดดินคลองซาก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 435 ไร่ หรือร้อยละ 0.51 ของเนื้อที่ตำบล

3) หน่วยแผนที่ดิน Kc-gc1C ชุดดินคลองซาก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 465 ไร่ หรือร้อยละ 0.55 ของเนื้อที่ตำบล

4) หน่วยแผนที่ดิน Lam-s1A ชุดดินลำแก่น มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 577 ไร่ หรือร้อยละ 0.68 ของเนื้อที่ตำบล

5) หน่วยแผนที่ดิน Lh-s1A ชุดดินละหาน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,057 ไร่ หรือร้อยละ 2.42 ของเนื้อที่ตำบล

6) หน่วยแผนที่ดิน Ll-mw,pic-sic1A ดินลำภูราที่มีการระบายน้ำดีปานกลางและมีศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 848 ไร่ หรือร้อยละ 1.00 ของเนื้อที่ตำบล

7) หน่วยแผนที่ดิน LL-mw,pic-sic1B ดินลุ่มน้ำที่มีการระบายน้ำดีปานกลางและมีศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 481 ไร่ หรือร้อยละ 0.57 ของเนื้อที่ตำบล

8) หน่วยแผนที่ดิน LL-pic-sic1A ดินลุ่มน้ำที่มีศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 835 ไร่ หรือร้อยละ 0.98 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.3 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มี 3 หน่วยแผนที่ ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ดิน SC พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน มีเนื้อที่ 38,060 ไร่ หรือร้อยละ 44.77 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ดิน AP สนามบิน มีเนื้อที่ 1,532 ไร่ หรือร้อยละ 1.80 ของเนื้อที่ตำบล

3) หน่วยแผนที่ดิน W พื้นที่น้ำ มีเนื้อที่ 2,634 ไร่ หรือร้อยละ 3.10 ของเนื้อที่ตำบล

ปัญหาทรัพยากรดินทางการเกษตรตามสภาพธรรมชาติในพื้นที่ พบปัญหาดินเค็ม มีเนื้อที่ 21,801 ไร่ หรือร้อยละ 25.65 ของเนื้อที่ตำบล คือ ชุดดินตะกั่วฟุ้ง (Tkt) และปัญหาดินตื้น มีเนื้อที่ 900 ไร่ หรือร้อยละ 1.06 ของเนื้อที่ตำบล คือ ชุดดินคลองซาก (Kc)

รายละเอียดของสมบัติดิน ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ดังแสดงในตารางที่ 3-1 และแผนที่แสดงในลักษณะของชุดดิน (รูปที่ 3-1)

ตารางที่ 3-1 สมบัติดิน ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน (cmol/kg)	ความอิ่มตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของชั้นจาโรไซท์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
AC-mw,col-sIA	0-2	>150	ดีปานกลาง	ปานกลาง	10-20	35-75	5.0-6.5	5.5-7.0	<2	-	4,193	4.93
Ba-hb-sicIA	0-2	>150	เลว	ต่ำ	<10	35-75	5.5-6.5	6.5-8.0	<2	-	67	0.08
Kc-gcIA	0-2	0-50	ดี	ปานกลาง	<10	35-75	5.0-6.0	4.5-5.5	<2	-	435	0.51
Kc-gcIC	5-12	0-50	ดี	ปานกลาง	<10	35-75	5.0-6.0	4.5-5.5	<2	-	465	0.55
Kut-lA	0-2	>150	เลว	ปานกลาง	<10	<35	4.5-5.0	4.5-5.0	<2	-	5,220	6.14
Lam-sIA	0-2	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	4.5-6.0	5.0-5.5	<2	-	577	0.68
Lgu-sicIA	0-2	>150	เลว	ปานกลาง	10-20	>75	5.5-6.5	7.0-8.0	<2	-	647	0.76
Lh-sIA	0-2	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	2,057	2.42
LL-mw,pic-sicIA	0-2	>150	ดีปานกลาง	ปานกลาง	10-20	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	848	1.00
LL-mw,pic-sicIB	2-5	>150	ดีปานกลาง	ปานกลาง	10-20	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	481	0.57
LL-pic-sicIA	0-2	>150	ดี	ปานกลาง	10-20	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	835	0.98
Stu-sIA	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ปานกลาง	<10	<35	5.5-6.5	4.5-5.5	<2	-	5,152	6.06
Tkt-sIA	0-2	>150	เลวมาก	สูง	>20	>75	6.0-8.0	7.5-8.0	>16	-	21,697	25.53
Tkt-sIA*	0-2	>150	เลวมาก	ปานกลาง	>20	>75	6.0-8.0	7.5-8.0	>16	-	104	0.12
SC	>35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	38,060	44.77
AP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,532	1.80
W	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,634	3.10
รวมทั้งหมด											85,004	100.00

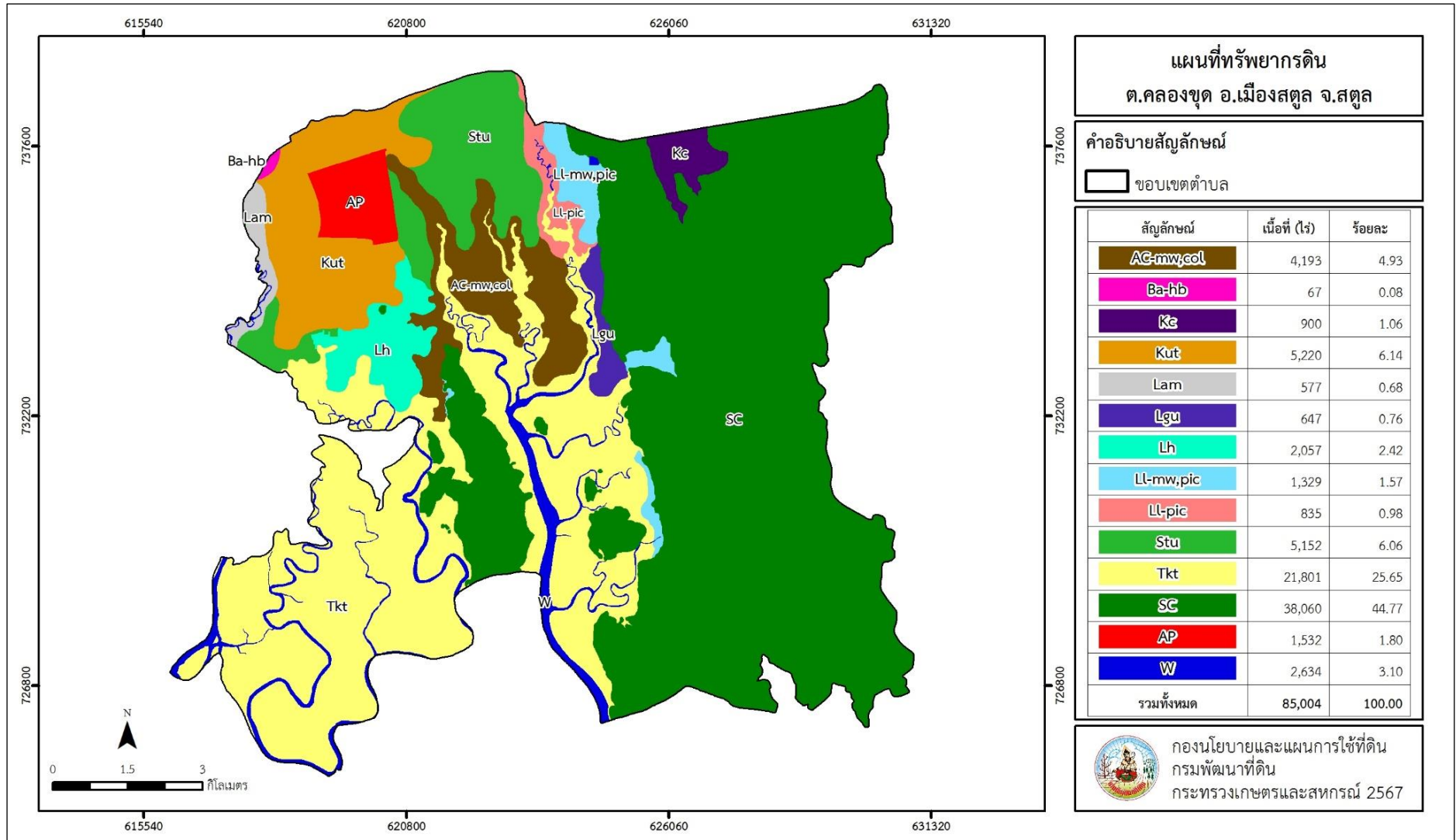
หมายเหตุ: 1. * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน

2. เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ที่มา: กองสำรวจและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2566)

แผนการใช้ที่ดินตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

รูปที่ 3-1 ทรัพยากรดิน ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA)

กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยหลัก 3 ประการ คือ

- 1) พื้นที่ (Area)
- 2) หน้าที่ขององค์กร หรือภารกิจ (Function)
- 3) ความร่วมมือ (Participation)

การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีสาระสำคัญที่จำเป็นในการจัดทำโครงการ เช่น

- 1) สภาพปัญหาของชุมชนหรือเกษตรกร
- 2) ความต้องการของชุมชน
- 3) โครงการที่จะแก้ไขปัญหาที่เป็นไปตามความต้องการของประชาชน
- 4) พื้นที่ที่จะดำเนินโครงการ

ทั้งนี้ ผู้ที่จำเป็นต้องเข้าร่วมกระบวนการ คือ เกษตรกรในพื้นที่ตำบล ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ใหญ่บ้าน และกำนัน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ในกรณีของแผนการใช้ที่ดินตำบลนั้น การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนจะมีสาระสำคัญของชุมชนในภาพรวม และเกษตรกรแต่ละราย เช่น

- 1) ปัญหาทรัพยากรดิน
- 2) ปัญหาการประกอบอาชีพ
- 3) ความต้องการของชุมชนหรือเกษตรกรแต่ละราย
- 4) แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบัน

จากสาระสำคัญใน 4 ประการ ดังกล่าว แผนการใช้ที่ดินตำบลจะต้องจัดทำขึ้นโดยมี “กิจกรรมตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน หรือเกษตรกรแต่ละราย รวมทั้งตอบสนองต่อแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ตรงตามอำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดิน และโดยความร่วมมือของส่วนราชการต่าง ๆ

4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2567 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.1.1 ปัญหาหลักของตำบลคลองขุด คือ

- 1) ปัญหาทรัพยากรดิน ได้แก่ ดินเปรี้ยวจัด ดินกรด และดินเค็มชายทะเล เป็นต้น
- 2) ขาดแคลนน้ำทางการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง
- 3) น้ำท่วมขัง น้ำหลาก ในช่วงฤดูฝน
- 4) น้ำทะเลหนุน

5) โรคพืช

6) ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน พื้นที่ทำกินอยู่ในเขตป่าตามกฎหมาย

4.1.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร และตำบลคลองขุด มีความต้องการ 11 ประการ คือ

1) ต้องการแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน ในพื้นที่ หมู่ที่ 1, 3, 5, และ 7

2) ต้องการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำทางการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง ในพื้นที่ หมู่ที่ 5, 6, และ 7

3) ต้องการปรับเปลี่ยนพื้นที่การผลิตเดิม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการปลูกพืช (ขุดคูยกร่อง) ในพื้นที่ หมู่ที่ 4

4) ต้องการสนับสนุนการตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างดิน ในพื้นที่ หมู่ที่ 6

5) ต้องการสนับสนุนการขุดลอกสระน้ำ ลำคลอง ห้วย ในพื้นที่สาธารณะ เนื่องจากมีการตื่นขึ้นของแหล่งน้ำ ขุดบ่อน้ำตื้น ปรับปรุงแหล่งน้ำของเกษตรกร ในพื้นที่ หมู่ที่ 5

6) ต้องการระบายน้ำออกจากพื้นที่ ในพื้นที่ หมู่ที่ 1, 4 และ 6 เพราะมีน้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝน เนื่องจากเป็นพื้นที่ลุ่มรับน้ำ และมีน้ำทะเลหนุน ในพื้นที่ 7

7) ต้องการรับการสนับสนุนเรื่องระบบน้ำประปาและพลังงานแสงอาทิตย์ ในพื้นที่ หมู่ที่ 6

8) ต้องการสนับสนุนอุปกรณ์ทำการประมง ในพื้นที่ หมู่ที่ 3

9) ต้องการรับการสนับสนุนองค์ความรู้ด้านโรคพืชและแมลงศัตรูพืช ในพื้นที่ หมู่ที่ 2, 5, 6 และ 7 และสนับสนุนองค์ความรู้ด้านการเลี้ยงแพะแดง ในพื้นที่ หมู่ที่ 4

10) ต้องการขอรับสนับสนุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตร เช่น สารเร่งซูเปอร์ พด.14 เมล็ดพันธุ์ปอเทือง วัสดุผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ และเมล็ดพันธุ์ฝัก ในพื้นที่ หมู่ที่ 2, 5, 6 และ 7

11) ต้องการแก้ปัญหาที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิ์ และพื้นที่แนวเขตอุทยานและป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี ในพื้นที่ หมู่ที่ 3

ผลจากการจัดทำกรมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 6 ประการ คือ

1.1) การใช้ที่ดินไม่เหมาะสมกับศักยภาพ

1.2) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

1.3) การพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำและระบบส่งน้ำใหม่ให้เต็มศักยภาพ พร้อมทั้งการจัดหาน้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝน

1.4) การเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ การจัดระบบป้องกันน้ำท่วมชุมชนเมือง การจัดการพื้นที่น้ำท่วมและพื้นที่ชะลอน้ำ

1.5) การจัดการโรคและศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสานสู่ความมั่นคง

1.6) นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรที่ดิน

2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 10 ประการ คือ

- 2.1) ความต้องการที่ดินทำกิน
- 2.2) ความต้องการแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรม
- 2.3) จัดหาแหล่งน้ำ
- 2.4) ความต้องการน้ำเพื่อการเกษตร
- 2.5) แก้ปัญหาน้ำท่วมขัง
- 2.6) เตรียมแผนรองรับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ
- 2.7) แก้ปัญหาผลผลิตเสียหายจากโรคและแมลง
- 2.8) แก้ปัญหาการไม่มีกรรมสิทธิ์
- 2.9) การใช้ประโยชน์ที่ดินผิดประเภท
- 2.10) การบุกรุกพื้นที่ป่า

3) สถานะ (State) ที่เกิดแรงกดดัน มี 6 ประการ คือ

- 3.1) ปัญหาทรัพยากรดิน ได้แก่ ดินเปรี้ยวจัด ดินกรด และดินเค็มชายทะเล เป็นต้น
- 3.2) ขาดแคลนน้ำทางการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง
- 3.3) น้ำท่วมขัง น้ำหลาก ในช่วงฤดูฝน
- 3.4) น้ำทะเลหนุน
- 3.5) โรคพืช
- 3.6) ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน พื้นที่ทำกินอยู่ในเขตป่าตามกฎหมาย

4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 6 ประการ คือ

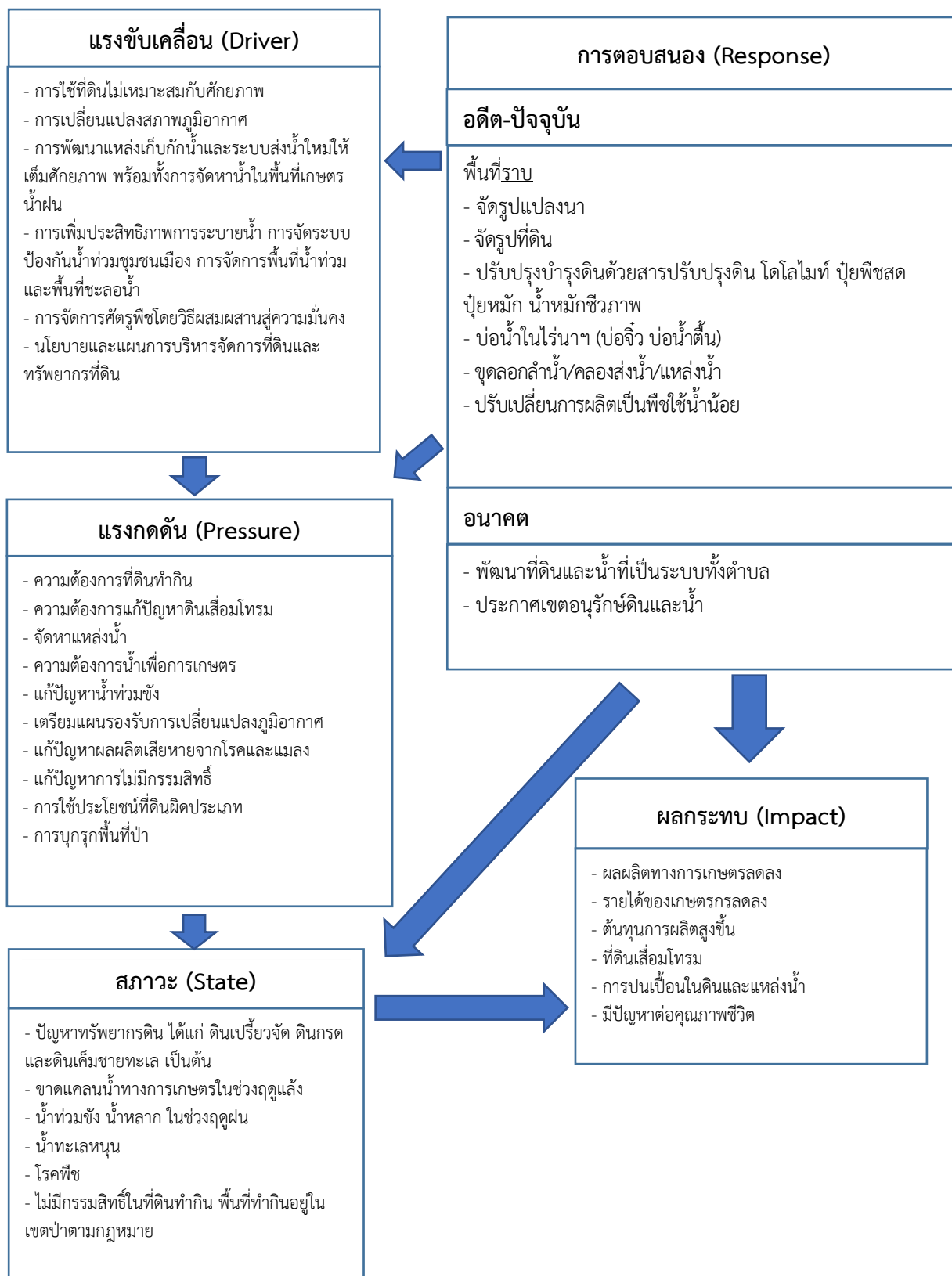
- 4.1) ผลผลิตทางการเกษตรลดลง
- 4.2) รายได้ของเกษตรกรลดลง
- 4.3) ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น
- 4.4) ที่ดินเสื่อมโทรม
- 4.5) การปนเปื้อนในดินและแหล่งน้ำ
- 4.6) มีปัญหาต่อคุณภาพชีวิต

5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้

- 5.1) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี
- 5.2) แผนปฏิรูปประเทศ
- 5.3) แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี
- 5.4) ยุทธศาสตร์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 5.5) แผนการจัดการทรัพยากรดินและน้ำในพื้นที่รับน้ำและอ่างเก็บน้ำให้เกิดประโยชน์ด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
- 5.6) แผนแม่บทรับรองการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

- 5.7) แผนการใช้ที่ดินของประเทศไทย
- 5.8) มาตรการ กฎหมาย นโยบายคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม
ดังมีรายละเอียดในรูปที่ 4-1

รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

4.2.1) พื้นที่ลุ่ม

- 1) มะพร้าว ให้ผลผลิตตลอดปี
- 2) ปาล์มน้ำมัน ให้ผลผลิตตลอดปี ผลผลิตดีในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน ส่วนช่วงเดือนตุลาคมเป็นช่วงหยุดเก็บเกี่ยว เนื่องจากเป็นช่วงลมมรสุมหนักที่สุด
- 3) พืชผัก ได้แก่ ผักยกแคร่ ถั่วฝักยาว มะเขือ และ พริก เป็นต้น
- 4) ยางพารา ให้ผลผลิตตลอดปี ผลผลิตลดลงในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนมีนาคม เนื่องจากเป็นช่วงหยุดกรีตพักหน้ายาง
- 5) ไม้ผลผสม ได้แก่ ทุเรียน มังคุด ลองกอง และสละ

ชนิดพืช	เดือน												
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
	บริเวณพื้นที่ลุ่ม												
1. มะพร้าว	มะพร้าว												
2. ปาล์มน้ำมัน	ปาล์มน้ำมัน												
3. พืชผัก	ผักยกแคร่ ถั่วฝักยาว มะเขือ และ พริก												
4. ยางพารา	ยางพารา												
5. ไม้ผลผสม	ทุเรียน มังคุด ลองกอง และสละ												

รูปที่ 4-2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ

การประเมินคุณภาพที่ดินหรือการประเมินความเหมาะสมของที่ดิน สอดคล้องตามหลักการของ FAO Framework ค.ศ.1983 ซึ่งการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ เป็นการประเมินศักยภาพของที่ดินว่าที่ดินนั้น ๆ เหมาะสมมากหรือน้อยเพียงใดสำหรับการใช้ที่ดินประเภทต่าง ๆ หรือการปลูกพืชต่าง ๆ โดยพิจารณาจาก สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช สมบัติดินที่ได้จำแนกไว้ในแต่ละตำบล ร่วมกับการจัดการพื้นที่ เช่น ระบบชลประทาน พื้นที่ที่ยกร่อง การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นต้น และนอกจากนี้พิจารณาความต้องการปัจจัยต่อการปลูกพืชแต่ละชนิด สอดคล้องตามหลักการของ FAO ได้แก่ ความต้องการด้านพืช ความต้องการด้านการจัดการ ความต้องการด้านการอนุรักษ์ (บัณชิต และคำรณ, 2542) รายละเอียดดังตารางที่ 5-1

ระดับความเหมาะสมของที่ดินได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลดิน การจัดการที่ดิน หรือดินที่มีลักษณะเฉพาะที่เกิดขึ้นตามสภาพภูมิประเทศ (ซึ่งจะเรียกรวมว่าหน่วยที่ดิน) ลักษณะภูมิอากาศ พิจารณาร่วมกับระดับความต้องการปัจจัยต่อการเจริญเติบโตของพืชแต่ละชนิด หลังจากนั้นดำเนินการประเมินคุณภาพที่ดิน ซึ่งสามารถจำแนกระดับความเหมาะสมของที่ดินได้เป็น 4 ชั้น ได้แก่ เหมาะสมสูง (S1) เหมาะสมปานกลาง (S2) เหมาะสมเล็กน้อย (S3) และไม่เหมาะสม (N) โดยที่

S1 : ไม่มีข้อจำกัดด้านที่ดินตามปัจจัยที่ใช้พิจารณา

S2 : มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ง่ายหรือข้อจำกัดอาจไม่ส่งผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตของพืชอย่างชัดเจน

S3 : มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ยาก ควรปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชชนิดอื่นหรือ กิจกรรมอื่น (ส่วนใหญ่เป็นลักษณะทางกายภาพ)

N : มีข้อจำกัดที่พัฒนาหรือปรับปรุงที่ดินได้ยากมาก หากจะดำเนินการพัฒนาหรือ ปรับปรุงต้องใช้ต้นทุนสูงหรือเครื่องจักรขนาดใหญ่ แนะนำให้ปรับเปลี่ยนการผลิต

ตารางที่ 5-1 ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน

คุณภาพที่ดิน (Land Quality)	คุณลักษณะที่ดินตัวแทน (Land Characteristics)	ระดับความเหมาะสม (Land Suitability Rating)
1. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		
1.1 การหยั่งลึกของรากพืช (r)	ความลึกของดิน	S1
1.2 ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m)	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบปี	S2m
1.3 ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o)	สภาพการระบายน้ำของดิน	S2o
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		S2om
2. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		
2.1 สภาพการเขตกรรม (k)	ชั้นความยากง่ายในการเขตกรรม (ดินบน)	S1
2.2 ศักยภาพการใช้เครื่องจักรกล (w)	ความลาดชันของพื้นที่	S3w
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		S3w
3. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		
3.1 ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e)	ความลาดชันของพื้นที่	S3e
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		S3e
ความเหมาะสมด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินในแต่ละหน่วยที่ดินโดยรวม		S3ew

5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล

พืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกของตำบล ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน กัญชง มะพร้าว ข้าวทุเรียน จำปาตะ พืชผัก ถั่วฝักยาว

5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน

การประเมินคุณภาพที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือก ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ได้ผลการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังตารางที่ 5-2

ตารางที่ 5-2 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

หน่วยที่ดิน	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	กล้วย	มะพร้าว	ข้าว	ทุเรียน	จำปาดะ	พืชผัก	ถั่วฝักยาว
AC-mw,col-sIA	S2o	S1	S2s	S2o	S2o	S2os	S1	S1	S1
Ba-hb-sicIA	N	S3o	S3o	N	S2ns	N	N	N	N
Kc-gcIA	S3r	N	S3r	N	S3o	N	N	S3r	S3r
Kc-gcIC	S3r	N	S3r	N	S3ewo	N	N	S3r	S3r
Kut-lA	N	S3o	S3o	N	S2n	N	N	N	N
Lam-silA	S2n	S2n	S2ns	S2n	S3o	S2ns	S2n	S2n	S2n
Lgu-sicIA	N	S3o	S3o	N	S1	N	N	N	N
Lh-sIA	S2n	S2n	S2ns	S2n	S3o	S2ns	S2n	S2n	S2n
Ll-mw,pic-sicIA	S2on	S2n	S2sn	S2on	S2on	S2osn	S2n	S2n	S2n
Ll-mw,pic-sicIB	S2on	S2n	S2sn	S2on	S2ewon	S2osn	S2n	S2n	S2n
Ll-pic-sicIA	S2n	S2	S2sn	S2n	S3o	S2s	S2	S2n	S2n
Stu-sIA	S3o	S2on	S3o	S3o	S2n	S3o	S2on	N	N
Tkt-silA	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Tkt-silA	N	N	N	N	N	N	N	N	N

หมายเหตุ: * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน

ความหมายของสัญลักษณ์แสดงข้อจำกัดชั้นความเหมาะสม

e	=	ความเสียหายจากการกัดกร่อน	w	=	ศักยภาพการใช้เครื่องจักร	r	=	สภาวะการหยั่งลึกของราก
z	=	สารพิษ	x	=	การมีเกลือมากเกินไป	m	=	ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช
o	=	ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช	n	=	ความจุในการดูดยึดธาตุอาหาร	s	=	ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร

บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

ตามที่กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ไปใช้ในการบริหารจัดการทางภาคเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั้งประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลเป็นการวางกรอบและนโยบายการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดการใช้ที่ดินอย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งจะมีความละเอียดและเฉพาะเจาะจงมากกว่าแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศที่ใช้เป็นกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ระดับประเทศ เป็นการกำหนดแนวทางใช้ที่ดินให้ตรงกับศักยภาพ โดยเฉพาะทางด้านภาคเกษตร และนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ทั้งนี้การใช้ขอบเขตการปกครองในระดับตำบลจะนำไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ที่มีเป้าหมายและทิศทางสอดคล้องตามบริบทของแต่ละตำบล และมีผู้รับผิดชอบโดยตรง คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนการใช้ที่ดินในระดับที่ใหญ่กว่านี้อาจไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ได้ อย่างเป็นรูปธรรมเนื่องจากเป็นแผนงานสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในภาพรวม

ทั้งนี้แผนการใช้ที่ดินเป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม โดยได้นำฐานข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลหัตถิภุมิ และข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจภาคสนาม การศึกษาด้านกายภาพ ได้จากการวิเคราะห์สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับการพิจารณาลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในเขตป่าไม้ตามกฎหมาย เช่น เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตป่าสงวนแห่งชาติ และนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ ที่มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นต้น ประกอบกับการพิจารณาจากทิศทางตามกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินภายในพื้นที่ตำบล เช่น ยุทธศาสตร์ของจังหวัด ร่วมกับความต้องการของท้องถิ่น สามารถกำหนดแนวทางการใช้ที่ดินตามศักยภาพของทรัพยากร เพื่อการรักษาคุณภาพของลักษณะทางนิเวศวิทยาและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในพื้นที่ ซึ่งข้อมูลนี้ส่วนหนึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) ทำการสังเคราะห์ข้อมูลทุกด้านเพื่อให้ได้เขตการใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ต่อไป

6.2 แผนการใช้ที่ดิน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม พบว่าแผนการใช้ที่ดินตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล สามารถกำหนดออกเป็น 6 เขตหลัก ได้แก่ เขตป่าไม้ เขตเกษตรกรรม เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เขตแหล่งน้ำ เขตพื้นที่อื่น ๆ เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 6-1 และรูปที่ 6-1)

6.2.1 เขตป่าไม้ พื้นที่ในเขตนี้ส่วนใหญ่ยังคงสภาพเป็นป่าไม้ บางบริเวณได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบที่ไม่เหมาะสม ไม่เป็นไปตามมาตรการหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ของที่ดิน หรือทรัพยากรป่าไม้ของพื้นที่นั้น ๆ ประกอบด้วย 3 เขตรอง ได้แก่ เขตป่าไม้สมบูรณ์ เขตป่าไม้เสื่อมโทรม และเขตฟื้นฟูธรรมชาติ มีเนื้อที่ 60,010 ไร่ หรือร้อยละ 70.59 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตป่าไม้สมบูรณ์ (สัญลักษณ์ 1100) มีเนื้อที่ 54,729 ไร่ หรือร้อยละ 64.38 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่อยู่ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า แต่มีสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันเป็นป่าไม้สมบูรณ์

2) เขตป่าไม้เสื่อมโทรม (สัญลักษณ์ 1200) มีเนื้อที่ 165 ไร่ หรือร้อยละ 0.19 ของเนื้อที่ตำบล แต่มีสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันเป็นป่าไม้ที่มีลักษณะเสื่อมโทรม ซึ่งหากปล่อยไว้ตามธรรมชาติไม่มีการเข้าไปรบกวนอาจฟื้นตัวกลับมาเป็นป่าสมบูรณ์ได้ดั้งเดิม

3) เขตฟื้นฟูธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 1300) มีเนื้อที่ 5,116 ไร่ หรือร้อยละ 6.02 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีการบุกรุกแผ้วถางพื้นที่ป่าไม้ และเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์พื้นที่เป็นอย่างอื่นส่วนใหญ่เพื่อทำการเกษตร

6.2.2 เขตเกษตรกรรม เป็นพื้นที่เกษตรกรรมซึ่งในที่นี้ คือ พื้นที่ที่อยู่นอกเขตที่มีการประกาศเป็นเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ซึ่งรัฐได้กำหนดเป็นพื้นที่ทำกิน มีการออกเอกสารสิทธิ์ ซึ่งรวมถึงพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย เขตนี้รวมถึงการทำกิจกรรมภาคการเกษตรอื่นที่นอกเหนือจากการปลูกพืชด้วย ประกอบด้วย 5 เขตรอง ได้แก่ เขตเกษตรกรรมขั้นดี เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ เขตประมง และเขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 12,798 ไร่ หรือร้อยละ 15.06 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตเกษตรกรรมขั้นดี พื้นที่เขตนี้มีศักยภาพในการผลิตมากที่สุด ในตำบล เนื่องจากมีระบบชลประทาน สามารถส่งน้ำช่วยในการปลูกพืชเพื่อทำการเกษตรนอกฤดูฝน โดยเฉพาะข้าวนาปรัง และพืชอายุสั้นได้เป็นอย่างดี และนอกจากนี้พบว่าดินในพื้นที่เขตนี้มีสมบัติที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแยกตามชนิดพืช ส่งผลให้มีศักยภาพของที่ดินที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกในระดับสูงถึงปานกลาง มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตทำนา (ขั้นดี) (สัญลักษณ์ 2110) มีเนื้อที่ 155 ไร่ หรือร้อยละ 0.18 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำนาในระดับเหมาะสมสูงถึงปานกลาง และปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวโดยส่วนใหญ่เป็นลักษณะ นาปีตามด้วยนาปรัง

(2) เขตปลูกไม้ผล (ขั้นดี) (สัญลักษณ์ 2120) มีเนื้อที่ 59 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล ได้แก่ ทุเรียน สละ

(3) เขตปลูกไม้ยืนต้น (ขั้นดี) (สัญลักษณ์ 2130) มีเนื้อที่ 1,657 ไร่ หรือร้อยละ 1.95 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน

(4) เขตปลูกพืชทางเลือก (ชั้นดี) (สัญลักษณ์ 2150) มีเนื้อที่ 7 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการปลูกพืชผัก หรือเกษตรผสมผสาน ได้แก่ มันเทศ มันแกว

2) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง พื้นที่เขตนี้มีศักยภาพในการผลิตรองจากเขตเกษตรกรรมชั้นดี ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1) และเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1) เป็นเขตที่มีการบริหารจัดการด้านทรัพยากรน้ำโดยเฉพาะระบบชลประทาน มีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับเหมาะสมสูงถึงปานกลาง ดัดข้อจำกัดจากลักษณะดิน ซึ่งมีสมบัติดินที่ไม่เหมาะสมบางประการ มีรายละเอียดดังนี้

- เขตทำนา (ศักยภาพสูง ประเภทที่ 1) (สัญลักษณ์ 2211) มีเนื้อที่ 80 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำนาในระดับเหมาะสมสูงถึงปานกลาง และปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวโดยส่วนใหญ่เป็นลักษณะ นาปีตามด้วยนาปรัง

- เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพสูง ประเภทที่ 1) (สัญลักษณ์ 2212) มีเนื้อที่ 272 ไร่ หรือร้อยละ 0.32 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล ได้แก่ ทูเรียน สละ

- เขตปลูกไม้ยืนต้น (ศักยภาพสูง ประเภทที่ 1) (สัญลักษณ์ 2213) มีเนื้อที่ 5,322 ไร่ หรือร้อยละ 6.26 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน

- เขตปลูกพืชทางเลือก (ศักยภาพสูง ประเภทที่ 1) (สัญลักษณ์ 2215) มีเนื้อที่ 36 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกพืชผัก หรือเกษตรผสมผสาน ได้แก่ มันเทศ มันแกว

ทั้งนี้ในเขตเกษตรที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1) หากมีการปรับปรุงบำรุงดิน หรือปรับโครงสร้างของพื้นที่ให้เหมาะสม เช่น ยกร่อง จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำประเภทต่าง ๆ จะสามารถยกระดับเป็นเขตเกษตรชั้นดีได้ เนื่องจากมีการบริหารจัดการด้านทรัพยากรน้ำไว้แล้ว โดยเฉพาะระบบชลประทาน

(2) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) เป็นเขตที่ทำการเกษตรโดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ซึ่งส่งผลให้มีข้อจำกัดต่อการเพาะปลูกพืชด้านความชื้นที่พืชนำไปใช้ประโยชน์ ในส่วนของดินมีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับสูงถึงปานกลาง และนอกจากนี้พบว่าดินในพื้นที่เขตนี้มีสมบัติที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแยกตามชนิดพืช มีรายละเอียดดังนี้

- เขตทำนา (ศักยภาพสูง ประเภทที่ 2) (สัญลักษณ์ 2221) มีเนื้อที่ 66 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำนาในระดับเหมาะสมสูงถึงปานกลาง และปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง

- เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพสูง ประเภทที่ 2) (สัญลักษณ์ 2222) มีเนื้อที่ 43 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล ได้แก่ ทูเรียน สละ

- เขตปลูกไม้ยืนต้น (ศักยภาพสูง ประเภทที่ 2) (สัญลักษณ์ 2223) มีเนื้อที่ 3,242 ไร่ หรือร้อยละ 3.81 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน

- เขตปลูกพืชทางเลือก (ศักยภาพสูง ประเภทที่ 2) (สัญลักษณ์ 2225) มีเนื้อที่ 5 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกพืชผัก หรือเกษตรผสมผสาน ได้แก่ มันเทศ มันแกว

3) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ พื้นที่เขตนี้ถูกกำหนดให้เป็นเขตเกษตรกรรมที่ต้องมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เป็นข้อจำกัดของการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่าง ๆ การทำเกษตรในเขตนี้อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก มีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม พบปัญหาทางกายภาพของดินที่สำคัญหลายอย่าง เช่น เป็นดินตื้นซึ่งเป็นข้อจำกัดของการหยั่งรากพืชในการยึดลำต้นและการดูดซับธาตุอาหารพืชในดิน เนื้อดินเป็นทรายจัด ซึ่งมีผลต่อความสามารถในการอุ้มน้ำ เป็นพื้นที่ที่มีความลาดชัน เป็นต้น จากข้อจำกัดการใช้ที่ดินดังกล่าวข้างต้น จึงจำเป็นต้องพัฒนาปรับปรุงและมีมาตรการเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ให้สูงขึ้น รวมถึงการป้องกันไม่ให้สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมจากการใช้พื้นที่ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตทำนา (ศักยภาพต่ำ) (สัญลักษณ์ 2310) มีเนื้อที่ 33 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง

(2) เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพต่ำ) (สัญลักษณ์ 2320) มีเนื้อที่ 14 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล ได้แก่ ทุเรียน สละ

(3) เขตปลูกไม้ยืนต้น (ศักยภาพต่ำ) (สัญลักษณ์ 2330) มีเนื้อที่ 390 ไร่ หรือร้อยละ 0.46 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน

4) เขตประมง (สัญลักษณ์ 2400) มีเนื้อที่ 1,351 ไร่ หรือร้อยละ 1.59 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่ทำกิจกรรมด้านการประมง ได้แก่ การเลี้ยงสัตว์น้ำประเภทต่าง ๆ

5) เขตปศุสัตว์ (สัญลักษณ์ 2500) มีเนื้อที่ 66 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ และเขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สัญลักษณ์ 2510) ปัจจุบันมีการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 47 ไร่ หรือร้อยละ 0.06 ของเนื้อที่ตำบล

(2) เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (สัญลักษณ์ 2520) ปัจจุบันมีการสร้างโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ ประเภทต่าง ๆ มีเนื้อที่ 19 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่ตำบล

6.2.3 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 6,486 ไร่ หรือร้อยละ 7.63 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 3 เขตรอง ได้แก่ เขตชุมชน/สถานที่ราชการ เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต และเขตการใช้พื้นที่เฉพาะ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตชุมชน/สถานที่ราชการ (สัญลักษณ์ 3100) มีเนื้อที่ 6,345 ไร่ หรือร้อยละ 7.46 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินชุมชนและที่อยู่อาศัย มีทั้งประเภทชุมชนเมือง ชุมชนชนบท และที่ตั้งของสถาบันและสถานที่ราชการต่าง ๆ

(2) เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต (สัญลักษณ์ 3200) มีเนื้อที่ 48 ไร่ หรือร้อยละ 0.06 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินประเภทโรงงานอุตสาหกรรม แหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรประเภทต่าง ๆ

(3) และเขตการใช้พื้นที่เฉพาะ (สัญลักษณ์ 3300) มีเนื้อที่ 93 ไร่ หรือร้อยละ 0.11 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินที่นอกเหนือจาก 2 เขต ดังกล่าวข้างต้น เช่น สถานที่พักผ่อน ท่องเที่ยว สวนสาธารณะ รีสอร์ท ระบบขนส่งมวลชน โบราณสถาน เป็นต้น

6.2.4 เขตแหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 2,704 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 3.18 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และเขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 4100) มีเนื้อที่ 2,571 ไร่ หรือร้อยละ 3.02 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นลักษณะของแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เช่น ห้วยหนอง คลอง แม่น้ำ เป็นต้น

(2) เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (สัญลักษณ์ 4200) มีเนื้อที่ 133 ไร่ หรือร้อยละ 0.16 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เช่น คลองชลประทาน อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น

6.2.5 เขตพื้นที่อื่น ๆ (สัญลักษณ์ 5000) มีเนื้อที่ 2,052 ไร่ หรือร้อยละ 2.42 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่มีลักษณะการใช้ที่ดินที่มีความเฉพาะ

6.2.6 เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สัญลักษณ์ 6000) มีเนื้อที่ 954 ไร่ หรือร้อยละ 1.12 ของเนื้อที่ตำบล มีการใช้ที่ดินเป็นป่าไม้ที่พบในพื้นที่เกษตรกรรม

ตารางที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

เขตการใช้ที่ดิน		เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
1000	เขตป่าไม้	60,010	70.59
1100	เขตป่าไม้สมบูรณ์	54,729	64.38
1200	เขตป่าไม้เสื่อมโทรม	165	0.19
1300	เขตพื้นฟูธรรมชาติ	5,116	6.02
2000	เขตเกษตรกรรม	12,798	15.06
2100	เขตเกษตรกรรมชั้นดี	1,878	2.21
2110	เขตทำนา (ชั้นดี)	155	0.18
2120	เขตปลูกไม้ผล (ชั้นดี)	59	0.07
2130	เขตปลูกไม้ยืนต้น (ชั้นดี)	1,657	1.95
2150	เขตปลูกพืชทางเลือก (ชั้นดี)	7	0.01
2200	เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง	9,066	10.66
2211	เขตทำนา (ศักยภาพสูงประเภท 1)	80	0.09
2212	เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพสูงประเภท 1)	272	0.32
2213	เขตปลูกไม้ยืนต้น (ศักยภาพสูงประเภท 1)	5,322	6.26
2215	เขตปลูกพืชทางเลือก (ศักยภาพสูงประเภท 1)	36	0.04
2221	เขตทำนา (ศักยภาพสูงประเภท 2)	66	0.08
2222	เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพสูงประเภท 2)	43	0.05
2223	เขตปลูกไม้ยืนต้น (ศักยภาพสูงประเภท 2)	3,242	3.81
2225	เขตปลูกพืชทางเลือก (ศักยภาพสูงประเภท 2)	5	0.01
2300	เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ	437	0.52
2310	เขตทำนา (ศักยภาพต่ำ)	33	0.04
2320	เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพต่ำ)	14	0.02
2330	เขตปลูกไม้ยืนต้น (ศักยภาพต่ำ)	390	0.46
2400	เขตประมง	1,351	1.59
2500	เขตปศุสัตว์	66	0.08
2510	เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	47	0.06
2520	เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	19	0.02
3000	เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	6,486	7.63
3100	เขตชุมชน/สถานที่ราชการ	6,345	7.46
3200	เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต	48	0.06
3300	เขตการใช้พื้นที่เฉพาะ	93	0.11

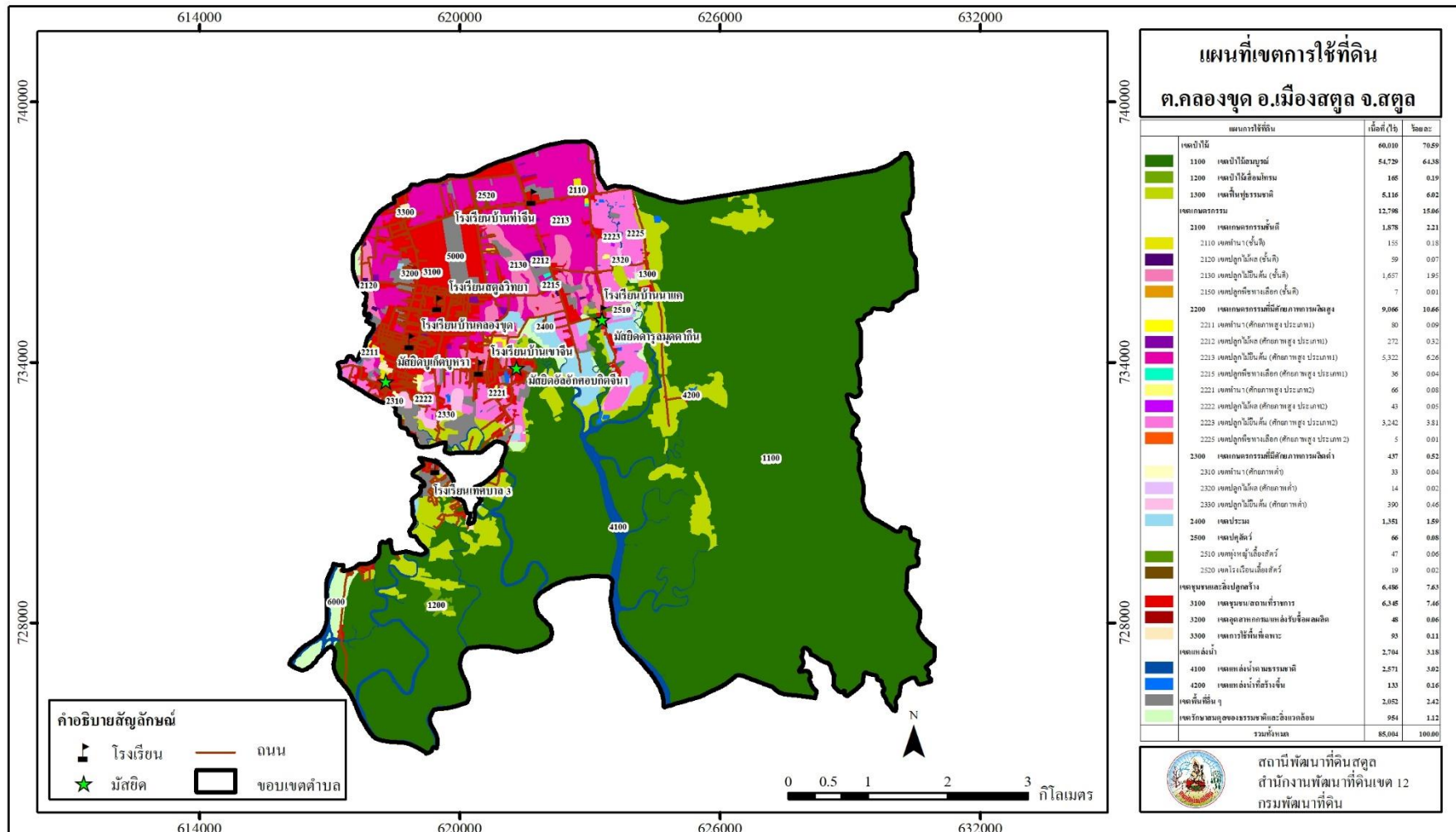
ตารางที่ 6-1 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน		เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
4000	เขตแหล่งน้ำ	2,704	3.18
4100	เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ	2,571	3.02
4200	เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	133	0.16
5000	เขตพื้นที่อื่นๆ	2,052	2.42
6000	เขตรักษาสมดุลธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	954	1.12
รวม		85,004	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

แผนการใช้ที่ดินตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล แล้วจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะดำเนินการในงบประมาณ 2568 ถึงปี 2572

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลคลองขุดไปเสนอต่อเทศบาลตำบลคลองขุด เพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกิจกรรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผน และได้รับการเชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาตำบล

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินสตูล เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.1.4 กรมพัฒนาที่ดินพิจารณาสนับสนุนงบประมาณกิจกรรมและโครงการตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดิน

7.1.5 สถานีพัฒนาที่ดินสตูล นำเสนอต่อที่ประชุมจังหวัด/อำเภอเพื่อสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานอื่น นำโครงการภายใต้หน่วยงานมาพัฒนาพื้นที่ตามแผนการใช้ที่ดินกำหนด

7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ (ตารางที่ 7-1)

เขตเกษตรกรรม

1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์/ดินเปรี้ยวจัด/ดินกรด/ดินเค็ม มีแผนงาน/โครงการปรับปรุงบำรุงดิน ดังนี้

- (1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
- (2) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ่ยนวด
- (3) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- (4) การจัดตั้งธนาคารปุ่ยนวดอินทรีย์
- (5) การรณรงค์เฝ้าติดตามเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและแร่ธาตุในดิน
- (6) การส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด/ดินเปรี้ยวจัด โดยใช้สารปรับปรุงบำรุงดิน
- (7) การพัฒนาศักยภาพหมอดินอาสา
- (8) การพัฒนาต่อยอดศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน

2) การขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร

- (1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

- (2) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- (3) การปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำแหล่งน้ำคูคลองธรรมชาติ

3) ปัญหาน้ำท่วมขังพื้นที่ลุ่ม

- (1) การบริหารจัดการน้ำเชิงระบบ/การปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ
- (2) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ลุ่มและพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร
- (3) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมตาม Agri-Map

4) การชะล้างพังทลายของดิน มีแผนงาน/โครงการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

ดังนี้

- (1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- (2) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน

7.3 กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น (ตารางที่ 7-2)

7.3.1 เขตเกษตรกรรม

(1) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) และการตรวจรับรองแหล่งผลิตพืชอินทรีย์ (ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสตูล)

(2) การส่งเสริมการอารักขาพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (สำนักงานเกษตรจังหวัดสตูล)

(3) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด)

(4) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)

(5) การส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งตามศักยภาพ (สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสตูล)

(6) การส่งเสริมการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อการจัดการเศรษฐกิจ (สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์สตูล)

7.3.2 เขตแหล่งน้ำ

การสนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำและปรับปรุงงานชลประทาน (โครงการชลประทานสตูล)

7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เทศบาลตำบลคลองขุด เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2567 ได้มีความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรม

และฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน การขาดแคลนน้ำ ปรับรูปที่ดินและเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตให้เหมาะสมกับที่ดิน เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ของตำบลคลองขุด กรมพัฒนาที่ดินได้วิเคราะห์เบื้องต้น ดังต่อไปนี้

ปัญหาของตำบลคลองขุดในภาพรวมสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 2 ประการ คือ (1) ปัญหาดินเสื่อมโทรม ได้แก่ ดินเปรี้ยวจัด ดินกรด และดินเค็ม (2) ปัญหาการขาดแคลนน้ำทางการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง และมีปัญหารองลงมา คือ ปัญหาน้ำท่วมขังพื้นที่ลุ่มในช่วงฤดูฝนหรือช่วงที่มีฝนตกติดต่อกัน เนื่องจากไม่สามารถระบายน้ำออกจากพื้นที่ได้ทัน ปัญหาดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชนโดยรวม

ในกรณีของปัญหาความเสื่อมโทรมของที่ดินนั้นจะรวมถึง (1) ดินกรดจัด (2) ดินเค็มเลนชายทะเล (3) ดินเปรี้ยวจัด โดยในพื้นที่ตำบลคลองขุดด้านตะวันออกซึ่งเป็นพื้นที่ภูเขาและที่ลาดเชิงเขา คุณภาพของดินจึงไม่ค่อยจะเหมาะสมต่อการเกษตร จากการวิเคราะห์ระดับการชะล้างพังทลายของดินของตำบลคลองขุด ซึ่งมีเนื้อที่รวม 85,004 ไร่ นั้น พบว่าพื้นที่ส่วนใหญ่มีระดับความสูญเสียดินอยู่ที่ระดับน้อย (0-2 ตัน/ไร่/ปี) จำนวน 79,492 ไร่ หรือร้อยละ 93.52 และพบพื้นที่มีระดับความสูญเสียดินอยู่ที่ระดับรุนแรงมากที่สุด (>20 ตัน/ไร่/ปี) จำนวน 206 ไร่ หรือร้อยละ 0.24 (รูปที่ 7-1)

ในส่วนของปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดินที่เกิดขึ้นนั้น เนื่องจากมีการใช้ที่ดินติดต่อกันเป็นเวลานานโครงสร้างของดินได้มีการเปลี่ยนแปลง ในพื้นที่ที่มีการไถพรวนด้วยเครื่องจักรกลติดต่อกันเป็นระยะเวลานานทำให้ดินแน่นตัว น้ำในดินและอากาศในดินที่เคยมีอยู่สูญหายไป ส่วนธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุ ก็มีปริมาณลดลงเช่นเดียวกัน เนื่องจากพืชนำไปใช้ และอินทรีย์วัตถุได้สลายตัวไป ดังนั้นจึงควรปรับปรุงดินโดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ ส่วนปัญหาดินตื้นซึ่งเกิดขึ้นตามธรรมชาติ ถือเป็นดินที่ไม่เหมาะสมต่อการเพาะปลูก เพราะมีปริมาณชั้นส่วนหยาบปนอยู่ในดินมาก ทำให้มีเนื้อดินน้อย ดินจึงอุ้มน้ำได้น้อย มักขาดแคลนน้ำในฤดูฝนทิ้งช่วง ส่งผลให้พืชไม่สามารถเจริญเติบโตได้ดี และให้ผลผลิตต่ำ การจัดการดินตื้นจึงควรเพิ่มปริมาณอินทรีย์วัตถุร่วมกับการจัดการเฉพาะหลุมเพื่อให้รากพืชสามารถเจริญเติบโตได้ดี

ในกรณีของปัญหาการขาดแคลนน้ำทางการเกษตรในช่วงฤดูแล้งนั้น นอกจากผลการทับถมของตะกอนดินในแหล่งน้ำจนตื้นเขินแล้ว การที่ประชากรเพิ่มขึ้น กิจกรรมที่ต้องใช้น้ำเพิ่มขึ้น ทำการเกษตรเพิ่มขึ้น รวมทั้งเหตุการณ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เช่น ปริมาณฝนน้อยกว่าปกติ ฝนทิ้งช่วงจนเกิดความแห้งแล้ง การขาดแคลนน้ำจึงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จำเป็นต้องวางระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อกักน้ำในดิน คงความอุดมสมบูรณ์ เพื่อจัดหาน้ำให้แหล่งน้ำต้นทุน โดยวิธีการต่าง ๆ ให้เพียงพอแก่ความต้องการ

ประเด็นหลักจากข้อเสนอให้แก้ไขปัญหาเรื่องขาดแคลนน้ำและน้ำท่วม สรุปได้ว่ามี 5 ประการ คือ (1) การขุดลอกแหล่งน้ำในปัจจุบันซึ่งรวมถึงอ่างเก็บน้ำ ฝ่ายกั้นน้ำ ลำน้ำ เป็นต้น (2) ซ่อมแซมปรับปรุงพื้นที่เก็บน้ำเพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิม (3) ขุดเจาะบ่อนบาดาล บ่อน้ำตื้น (4) ก่อสร้างคลองส่งน้ำเพื่อการกระจายน้ำ และ (5) ป้องกันน้ำท่วม

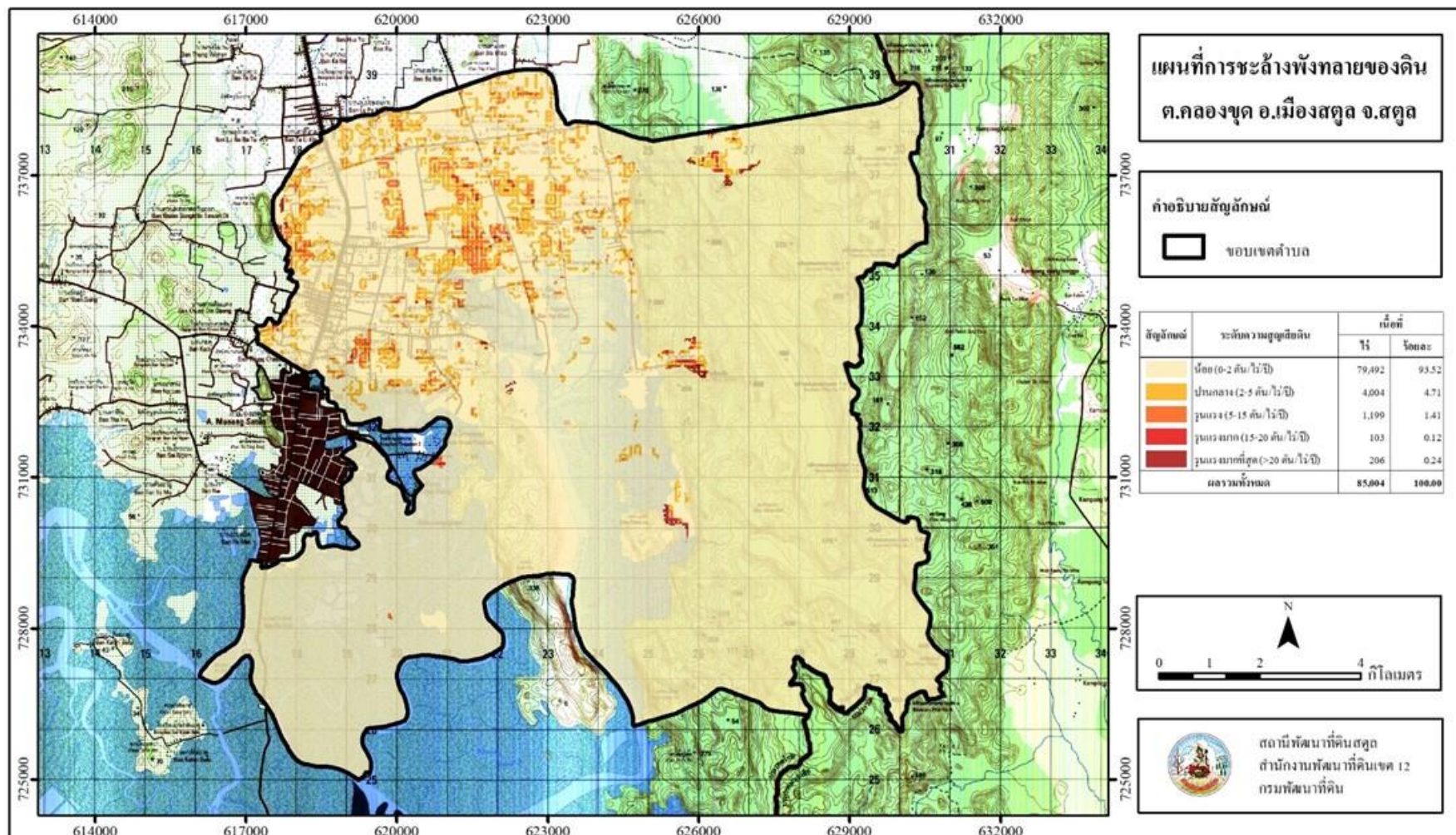
เพื่อตอบสนองข้อเสนอดังกล่าวทั้ง 5 ประการนี้ จากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่มีอยู่ในปัจจุบันแล้วสรุปได้ว่า “ไม่สามารถดำเนินการแก้ปัญหาหมู่บ้านใดหมู่บ้านหนึ่งหรือใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่งแล้วจะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำหรือน้ำท่วมทั้งตำบลได้โดยสิ้นเชิง” การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำหรือน้ำท่วมจะต้องดำเนินการทั้งตำบลควบคู่กันทั้งปัญหาการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ด้านทิศตะวันออกและเขตอุทยานแห่งชาติทะเลบัน กับปัญหาการขาดแคลนน้ำในพื้นที่

โดยจัดทำโครงการ “การพัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบ” ทั้งพื้นที่ตำบลที่รวมข้อเสนอในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. ส่วนของต้นน้ำ อยู่บริเวณตอนบนและด้านตะวันออกของตำบล อันเป็นพื้นที่ป่าไม้และพื้นที่เขตอุทยานทะเลบัน แต่มีส่วนน้อยที่มีความเสี่ยงในการสูญเสียดินจากการชะล้างพังทลายของดินและไหลลงสู่อ่างเก็บน้ำ

2. ส่วนของกลางน้ำ อยู่บริเวณตอนกลางของตำบลด้านตะวันตก สภาพพื้นที่เป็นพื้นที่ราบ การจัดการพื้นที่ควรก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ จัดรูปที่ดิน วางผังน้ำทั้งระบบ และสนับสนุนการปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิต

3. ส่วนของปลายน้ำ อยู่บริเวณตอนล่างของตำบลด้านตะวันตก สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ พื้นที่ปลายน้ำมีหมู่ที่ 3 การจัดการพื้นที่ควรพัฒนาที่ดินและระบบน้ำ ได้แก่ การขุดลอกคลอง คลองส่งน้ำ คลองระบายน้ำหรือพรางน้ำป้องกันน้ำท่วม และปรับรูปที่ดินปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิต เพื่อให้การใช้ที่ดินสามารถใช้พื้นที่ได้อย่างต่อเนื่องและเกิดประโยชน์ทั้งตัวเกษตรกร ชุมชน ในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

รูปที่ 7-1 การชะล้างพังทลายของดินในเขตการใช้ที่ดิน ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตเกษตรกรรมที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2568

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/ โครงการ	งบประมาณ (บาท)
เขตเกษตรกรรมชั้นดี		
1. เขตทำนา เนื้อที่ 155 ไร่	1) โครงการส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน เป้าหมาย 20 ไร่	3,275
	2) โครงการไถกลบตอซังเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและแร่ธาตุในดิน เป้าหมาย 20 ไร่	7,600
	3) โครงการส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยวดินเค็มภาคใต้ เป้าหมาย 20 ไร่	27,300
2. เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 59 ไร่	1) โครงการพัฒนาต่อยอดกลุ่มส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีเข้าสู่การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) เป้าหมาย 1 กลุ่ม/10 ราย	3,250
3. เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 1,657 ไร่	1) โครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร (ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยหมัก พด.)	-
	2) โครงการส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน	-
	3) โครงการพัฒนาต่อยอดกลุ่มส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีเข้าสู่การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) เป้าหมาย 1 กลุ่ม/10 ราย	3,250
4. เขตปลูกพืชทางเลือก เนื้อที่ 7 ไร่	-	-
เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1)		
1. เขตทำนา เนื้อที่ 80 ไร่	1) โครงการไถกลบตอซังเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและแร่ธาตุในดิน เป้าหมาย 20 ไร่	7,600

ตารางที่ 7-1 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/ โครงการ	งบประมาณ (บาท)
2. เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 272 ไร่	1) โครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร (ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยหมัก พด.) เป้าหมาย 10 ตัน	34,000
	2) โครงการพัฒนาคุณภาพดินเพื่อปลูกไม้ผล/พืชผสมผสาน เป้าหมาย 50 ไร่ (บริการวิเคราะห์ดิน/ส่งเสริมน้ำหมักชีวภาพ)	17,750
	3) โครงการรณรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก เป้าหมาย 20,000 กกล้า	14,600
3. เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 5,322 ไร่	1) โครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร (ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยหมัก พด.) เป้าหมาย 10 ตัน	34,000
	2) โครงการพัฒนาต่อยอดกลุ่มส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีเข้าสู่การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) เป้าหมาย 1 กลุ่ม/10 ราย	3,250
	3) โครงการธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ (ธนาคารปุ๋ยหมัก/ธนาคารน้ำหมักชีวภาพ) เป้าหมาย 20 ตัน 2,000 ลิตร	94,000
	4) โครงการพัฒนาคุณภาพดินเพื่อปลูกยางพารา/ปาล์มน้ำมัน (บริการวิเคราะห์ดิน/ส่งเสริมน้ำหมักชีวภาพ) เป้าหมาย 100 ไร่	35,500
	5) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ลุ่มและพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร เป้าหมาย 30 ไร่	96,000
	6) โครงการป้องกันการชะล้างพังทลายของดินและฟื้นฟูพื้นที่เกษตรกรรมด้วยระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ได้แก่ การก่อสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็ก ฝายชะลอน้ำ บ่อดักตะกอนทางลำเลียงในไร่นา ฯลฯ	100,000

ตารางที่ 7-1 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/ โครงการ	งบประมาณ (บาท)
4. เขตปลูกพืชทางเลือก เนื้อที่ 36 ไร่	1) โครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร (ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยหมัก)	-
	2) โครงการพัฒนาต่อยอดกลุ่มส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีเข้าสู่การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)	-
	3) โครงการพัฒนาคุณภาพดินเพื่อการปลูกพืชผสมผสาน เป้าหมาย 20 ไร่ (บริการวิเคราะห์ดิน/ส่งเสริมน้ำหมักชีวภาพ)	7,100
เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2)		
1. เขตทำนา เนื้อที่ 66 ไร่	1) โครงการส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน เป้าหมาย 20 ไร่	3,275
	2) โครงการไถกลบตอซังเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและแร่ธาตุในดิน เป้าหมาย 20 ไร่	7,600
2. เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 43 ไร่	1) โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เป้าหมาย 1 บ่อ	23,500
3. เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 3,242 ไร่	1) โครงการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน เป้าหมาย 100 ไร่	800,000
	2) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ลุ่มและพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร เป้าหมาย 30 ไร่	96,000
	3) โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เป้าหมาย 5 บ่อ	117,500
	4) โครงการพัฒนาต่อยอดกลุ่มส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีเข้าสู่การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) เป้าหมาย 1 กลุ่ม/10 ราย	3,250

ตารางที่ 7-1 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/ โครงการ	งบประมาณ (บาท)
	5) โครงการป้องกันการชะล้างพังทลายของดินและฟื้นฟูพื้นที่เกษตรกรรมด้วยระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ได้แก่ การก่อสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็ก ฝายชะลอน้ำ บ่อดักตะกอนทางลำเลียงในไร่นา ฯลฯ	100,000
4. เขตปลูกพืชทางเลือก เนื้อที่ 5 ไร่	-	-
เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ		
1. เขตทำนา เนื้อที่ 33 ไร่	-	-
2. เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 14 ไร่	-	-
3. เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 390 ไร่	1) โครงการส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด เป้าหมาย 20 ไร่ 2) โครงการส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยวดินเค็มภาคใต้ เป้าหมาย 50 ไร่ 3) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมตาม Agri-Map เป้าหมาย 30 ไร่ 4) โครงการรณรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก เป้าหมาย 20,000 กล้า 5) โครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร (ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยหมัก พด.) เป้าหมาย 10 ตัน	19,300 68,250 60,000 60,000 14,600 34,000
เขตปศุสัตว์ เนื้อที่ 66 ไร่	1) โครงการส่งเสริมการผลิตสารบำบัดน้ำเสีย พด.6 เพื่ออนุรักษ์แหล่งน้ำชุมชน เป้าหมาย 100 ลิตร	1,300
เขตแหล่งน้ำ เนื้อที่ 2,704 ไร่	1) โครงการรณรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก เป้าหมาย 20,000 กล้า	14,600

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
เขตเกษตรกรรมขั้นดี 1. เขตทำนา เนื้อที่ 155 ไร่ 2. เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 59 ไร่ 3. เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 1,657 ไร่ 4. เขตปลูกพืชทางเลือก เนื้อที่ 7 ไร่	การแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรม พื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน และเพิ่มศักยภาพการผลิต 1) โครงการส่งเสริมการทำสวนยางในรูปแบบแปลงใหญ่ (การยางแห่งประเทศไทยจังหวัดสตูล) 2) โครงการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน GAP (สำนักงานเกษตรจังหวัดสตูล) 3) โครงการส่งเสริมการอารักขาพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (สำนักงานเกษตรจังหวัดสตูล) 4) โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์และแมลงศัตรูธรรมชาติทดแทนสารเคมีทางการเกษตร (สำนักงานเกษตรจังหวัดสตูล)
เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1) 1. เขตทำนา เนื้อที่ 80 ไร่ 2. เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 272 ไร่ 3. เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 5,322 ไร่ 4. เขตปลูกพืชทางเลือก เนื้อที่ 36 ไร่	5) โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ (สำนักงานเกษตรจังหวัดสตูล) 6) โครงการตรวจรับรองแหล่งผลิตพืช (GAP) /การตรวจรับรองแหล่งผลิตพืชอินทรีย์ (ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสตูล) 7) โครงการจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน (โครงการชลประทานสตูล) 8) โครงการจัดการน้ำและสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (โครงการชลประทานสตูล) 9) โครงการป้องกันและบรรเทาภัย (โครงการชลประทานสตูล) 10) โครงการปรับปรุงงานชลประทาน (โครงการชลประทานสตูล)
เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) 1. เขตทำนา เนื้อที่ 66 ไร่ 2. เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 43 ไร่ 3. เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 3,242 ไร่ 4. เขตปลูกพืชทางเลือก เนื้อที่ 5 ไร่	11) โครงการขุดลอกห้วยและก่อสร้างคูระบายน้ำ คสล. หมู่ที่ 5 (เทศบาลคลองขุด) 12) โครงการส่งเสริมการผลิตและการใช้ปุ๋ยชีวภาพเพื่อลดต้นทุนทางการเกษตร (เทศบาลคลองขุด) การปรับปรุงที่ดินและเปลี่ยนกิจกรรมการผลิต 1) โครงการส่งเสริมและสนับสนุนให้ความช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยางเพื่อการปลูกแทน (การยางแห่งประเทศไทยจังหวัดสตูล) 2) โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องและเกษตรกรรุ่นใหม่ (Smart Farmer & Young Smart Farmer) (สำนักงานเกษตรจังหวัดสตูล)

ตารางที่ 7-2 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ 1. เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 33 ไร่ 2. เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 14 ไร่ 3. เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 390 ไร่	3) โครงการเสริมสร้างการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อการจัดการเศรษฐกิจ (สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์สตูล) 4) โครงการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์/ กลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งตามศักยภาพ (สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสตูล)
เขตประมง เนื้อที่ 1,351 ไร่	1) พัฒนาคุณภาพสินค้าประมงสู่มาตรฐาน (ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดสตูล)
เขตปศุสัตว์ เนื้อที่ 66 ไร่	1) โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตปศุสัตว์เพื่อความปลอดภัยและความมั่นคงทางอาหาร (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสตูล) 2) โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร สินค้าปศุสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสตูล) 3) กิจกรรมพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมฮาลาลด้านปศุสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสตูล)
เขตแหล่งน้ำ เนื้อที่ 2,704 ไร่	1) โครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาแหล่งน้ำชลประทาน (กรมชลประทาน) 2) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำ (กรมชลประทาน) 3) โครงการพัฒนาโครงการชลประทานเดิม (กรมชลประทาน) 4) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการส่งและระบายน้ำ (กรมชลประทาน) 5) โครงการจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำในพื้นที่ชลประทานเดิม (กรมชลประทาน)

แผนการใช้ที่ดินตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

ตารางที่ 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล แผน 5 ปี (พ.ศ. 2568-2572)

เขตการใช้ ที่ดิน	งาน/โครงการ/ กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ (บาท)					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2568	2569	2570	2571	2572		2568	2569	2570	2571	2572		
เขตเกษตรกรรมขั้นดี															
1. เขตทำนา ที่ 155 ไร่	1) โครงการไถกลบตอซัง เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและ แร่ธาตุในดิน	ไร่	20	20	-	-	-	40	7,600	7,600	-	-	-	15,200	สพด.สตูล
	2) โครงการส่งเสริมการ ปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุง บำรุงดิน	ไร่	20	20	-	-	-	40	3,275	3,275	-	-	-	6,550	
	3) โครงการส่งเสริมการ ปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยว ดินเค็มภาคใต้	ไร่	20	20	-	-	-	40	27,300	27,300	-	-	-	54,600	
2. เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 59 ไร่	1) โครงการพัฒนาต่อ ยอดกลุ่มส่งเสริมการใช้ สารอินทรีย์ลดการใช้ สารเคมีเข้าสู่การปฏิบัติ ทางการเกษตรที่ดี (GAP)	กลุ่ม/ ราย	1/10	1/10	1/10	1/10	1/10	1/10	3,250	3,250	3,250	3,250	3,250	16,250	สพด.สตูล
3. เขตปลูกไม้ยืน ต้น เนื้อที่ 1,657 ไร่	1) โครงการพัฒนาต่อ ยอดกลุ่มส่งเสริมการใช้ สารอินทรีย์ลดการใช้ สารเคมีเข้าสู่การปฏิบัติ ทางการเกษตรที่ดี (GAP)	กลุ่ม/ ราย	1/10	1/10	1/10	1/10	1/10	1/10	3,250	3,250	3,250	3,250	3,250	16,250	สพด.สตูล

แผนการใช้ที่ดินตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

ตารางที่ 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยนับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ (บาท)					รวม	หน่วยงานรับผิดชอบ
			2568	2569	2570	2571	2572		2568	2569	2570	2571	2572		
4. เขตปลูกพืชทางเลือก เนื้อที่ 7 ไร่	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1)															
1. เขตทำนา เนื้อที่ 80 ไร่	1) โครงการโกลบตอซังเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและแร่ธาตุในดิน	ไร่	20	20	-	-	-	40	7,600	7,600	-	-	-	15,200	สพด.สตูล
2. เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 272 ไร่	1) โครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร (ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยหมัก พต.)	ตัน	10	10	10	10	10	50	34,000	34,000	34,000	34,000	34,000	170,000	สพด.สตูล
		ไร่	50	50	50	-	-	150	17,750	17,750	17,750	-	-	53,250	
	2) โครงการพัฒนาคุณภาพดินเพื่อปลูกไม้ผล/พืชผสมผสาน (บริการวิเคราะห์ดิน/ส่งเสริมน้ำหมักชีวภาพ)	กล้า	20,000	20,000	20,000	20,000	20,000	100,000	14,600	14,600	14,600	14,600	14,600	73,000	
	3) โครงการรณรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก														

แผนการใช้ที่ดินตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

ตารางที่ 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/ กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ (บาท)					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2568	2569	2570	2571	2572		2568	2569	2570	2571	2572		
3. เขตปลูกไม้ ยืนต้น เนื้อที่ 5,322 ไร่	1) โครงการส่งเสริม การใช้สารอินทรีย์ลด ใช้สารเคมีทาง การเกษตร (ส่งเสริม การผลิตปุ๋ยหมัก พต.)	ตัน	10	10	10	10	10	50	34,000	34,000	34,000	34,000	34,000	170,000	สพด.สตูล
	2) โครงการพัฒนาต่อ ยอดกลุ่มส่งเสริมการใช้ สารอินทรีย์ลดการใช้ สารเคมีเข้าสู่การ ปฏิบัติทางการเกษตรที่ ดี (GAP)	กลุ่ม/ ราย	1/10	1/10	1/10	1/10	1/10	1/10	3,250	3,250	3,250	3,250	3,250	16,250	
	3) โครงการธนาคารปุ๋ย อินทรีย์ (ธนาคารปุ๋ย หมัก/ธนาคารน้ำหมัก ชีวภาพ)	ตัน/ลิตร	20/2,000	-	-	-	-	20/2,000	94,000	-	-	-	-	94,000	
	4) โครงการพัฒนา คุณภาพดินเพื่อปลูก ยางพารา/ปาล์มน้ำมัน (บริการวิเคราะห์ดิน/ ส่งเสริมน้ำหมัก ชีวภาพ)	ไร่	100	100	100	-	-	300	35,500	35,500	35,500	-	-	106,500	
	5) การจัดทำระบบ อนุรักษ์ดินและน้ำใน พื้นที่ลุ่มและพื้นที่เสี่ยง ภัยทางการเกษตร	ไร่	30	-	-	-	-	30	96,000	-	-	-	-	96,000	

แผนการใช้ที่ดินตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

ตารางที่ 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยนับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ (บาท)					รวม	หน่วยงานรับผิดชอบ
			2568	2569	2570	2571	2572		2568	2569	2570	2571	2572		
	6) โครงการป้องกันการชะล้างพังทลายของดินและพื้นที่เกษตรกรรมด้วยระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ได้แก่ การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพื้นที่ลุ่ม-ดอน การก่อสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็ก ฝายชะลอน้ำ บ่อคักตะกอน ทางลำเลียงในไร่นา ฯลฯ	โครงการ	1	-	-	-	-	1	100,000	-	-	-	-	100,000	
4. เขตปลูกพืชทางเลือก เนื้อที่ 36 ไร่	1) โครงการพัฒนาคุณภาพดินเพื่อการปลูกพืชผสมผสาน (บริการวิเคราะห์ดิน/ส่งเสริมน้ำหมักชีวภาพ)	ไร่	20	20	20	20	20	100	7,100	7,100	7,100	7,100	7,100	35,500	สพด.สตูล
เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2)															
1. เขตทำนา เนื้อที่ 66 ไร่	1) โครงการส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน	ไร่	20	20	-	-	-	40	3,275	3,275	-	-	-	6,550	สพด.สตูล
	2) โครงการไถกลบตอซังเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและแร่ธาตุในดิน	ไร่	20	20	-	-	-	40	7,600	7,600	-	-	-	15,200	

แผนการใช้ที่ดินตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

ตารางที่ 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ ที่ดิน	งาน/ โครงการ/ กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ (บาท)					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2568	2569	2570	2571	2572		2568	2569	2570	2571	2572		
2. เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 43 ไร่	1) โครงการก่อสร้าง แหล่งน้ำในไร่นานอก เขตชลประทาน	บ่อ	1	-	-	-	-	1	23,500	-	-	-	-	23,500	สพด.สตูล
3. เขตปลูกไม้ยืน ต้น เนื้อที่ 3,242 ไร่	1) โครงการจัดทำ ระบบอนุรักษ์ดินและ น้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน	ไร่	100	-	-	-	-	100	800,000	-	-	-	-	800,000	สพด.สตูล
	2) การจัดทำระบบ อนุรักษ์ดินและน้ำใน พื้นที่ลุ่มและพื้นที่เสี่ยง ภัยทางการเกษตร	ไร่	30	-	-	-	-	30	96,000	-	-	-	-	96,000	
	3) โครงการก่อสร้าง แหล่งน้ำในไร่นานอก เขตชลประทาน	บ่อ	-	5	-	-	-	5	-	117,500	-	-	-	117,500	
	4) โครงการพัฒนาต่อ ยอดกลุ่มส่งเสริมการ ใช้สารอินทรีย์ลดการ ใช้สารเคมีเข้าสู่การ ปฏิบัติทางการเกษตร ที่ดี (GAP)	กลุ่ม/ ราย	1/10	1/10	1/10	1/10	1/10	1/10	1/10	3,250	3,250	3,250	3,250	3,250	16,250

แผนการใช้ที่ดินตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

ตารางที่ 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ ที่ดิน	งาน/ โครงการ/ กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ (บาท)					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2568	2569	2570	2571	2572		2568	2569	2570	2571	2572		
	5) โครงการป้องกัน การชะล้างพังทลาย ของดินและฟื้นฟูพื้นที่ เกษตรกรรมด้วยระบบ อนุรักษ์ดินและน้ำ ได้แก่ การก่อสร้าง แหล่งน้ำขนาดเล็ก ฝายชะลอน้ำ บ่อคัก ตะกอน ทางลำเลียงใน ไร่นา ฯลฯ	โครงการ	1	-	-	-	-	1	100,000	-	-	-	-	100,000	
4. เขตปลูกพืช ทางเลือก เนื้อที่ 5 ไร่	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ															
1. เขตปลูกไม้ยืน ต้น เนื้อที่ 390 ไร่	1) โครงการส่งเสริม การปรับปรุงพื้นที่ดิน กรด	ไร่	20	20	20	20	20	100	19,300	19,300	19,300	19,300	19,300	96,500	สพด.สตูล
		ไร่	50	50	-	-	-	100	68,250	68,250	-	-	-	136,500	
	2) โครงการส่งเสริม การปรับปรุงพื้นที่ดิน เปรี้ยวดินเค็มภาคใต้	ไร่	30	-	-	-	-	30	60,000	-	-	-	-	60,000	
	3) การจัดทำระบบ อนุรักษ์ดินและน้ำ ปรับเปลี่ยนการผลิต ในพื้นที่ไม่เหมาะสม ตาม Agri-Map														

แผนการใช้ที่ดินตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

ตารางที่ 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ ที่ดิน	งาน/ โครงการ/ กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ (บาท)					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2568	2569	2570	2571	2572		2568	2569	2570	2571	2572		
	4) โครงการณรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก	กล้า	20,000	20,000	20,000	20,000	20,000	100,000	14,600	14,600	14,600	14,600	14,600	73,000	
	5) โครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร (ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยหมัก พด.)	ตัน	10	10	10	10	10	50	34,000	34,000	34,000	34,000	34,000	170,000	
เขตปศุสัตว์ เนื้อที่ 66 ไร่	1) โครงการส่งเสริมการผลิตสารบำบัดน้ำเสีย พด.6 เพื่ออนุรักษ์แหล่งน้ำชุมชน	ลิตร	100	100	100	100	100	500	1,300	1,300	1,300	1,300	1,300	6,500	สพด.สตูล
เขตแหล่งน้ำ เนื้อที่ 2,704 ไร่	1) โครงการณรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก	กล้า	20,000	20,000	20,000	20,000	20,000	100,000	14,600	14,600	14,600	14,600	14,600	73,000	สพด.สตูล

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง. 2567. รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้าน รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2566). แหล่งที่มา : <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statyear/#/TableTemplate/Area/statpop>. 1 มีนาคม 2566.
- กรมการพัฒนาชุมชน. 2567. ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล ปี 2565. แหล่งที่มา : <https://ebmn.cdd.go.th/>. 25 กุมภาพันธ์ 2567.
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2567. ปริมาณน้ำและจำนวนบ่อบาดาล ปี 2565. แหล่งที่มา : <http://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/search.php>, 26 พฤษภาคม 2567.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2566. จำนวนครุว์เรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำแนกรายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567). แหล่งที่มา : <http://mvos2.gisda.or.th/>. 1 มีนาคม 2567
- กรมอุตุนิยมวิทยา. 2567. สถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี พ.ศ. 2537-2566 (ไฟล์ข้อมูล). กรมอุตุนิยมวิทยา กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, กรุงเทพฯ.
- กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน. 2567. แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ปี 2566 (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน. 2567. แผนที่ทรัพยากรดิน (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- เทศบาลตำบลคลองขุด. 2567. วิสัยทัศน์ พันธกิจ. แหล่งที่มา : <http://klongkhudcity.go.th/content/vision>, 30 พฤษภาคม 2567.
- บัณฑิต ต้นศิริ และคำรณ ไทรพิก. 2542. คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน (Qualitative Land Evaluations) สำหรับพืชเศรษฐกิจ. กองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.

